● Кунига 2 процентдан ошириб пахта топшираётган Қашқадарё ва Бухоро пахтакорларига шарафлар бўлсин!

● Фарғона, Андижон ва Сурхондарё пахтакорлари ҳам суръатни тобора оширмоқдалар

● Пахтакор ва механизатор ўртоқлар! Дефолиацияни тез ва сифатли ўтказинг, машина теримига шайланинг!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

47 йил чиқиши № 210 (13.166). 8 СЕНТЯБРЬ 1965 йил ЧОРШАНБА *Баҳоси 2 тийин.*

60 ЦЕНТНЕР УЧУН

Ҳазорасп районидаги Карл Маркс номли колхознинг Ленин орденли Матёқуб Матназаров бошлиқ бригадасида терим суръати кун сайин жадаллашмоқда. Бригада ўтган якшанба куни тайёрлов пунктига йиллик планнинг 3 проценти миқдорида, яъни 6 тоннага яқин аъло сорт пахта топширди. Ҳар бир теримчининг кунлик кўрсаткичи 100 килограммга етди. Кўпминг килограммчилардан Рўзигул Рўзимова ва Онажон Матназарова кунига 150-160 килограммдан «оқ олтин» териб, мусобақада пешқадамлик қилаётирлар.

61 гектар майдоннинг ҳар гектаридан ўтган йили 52,5 центнердан ҳосил олган бу машъал бригада янгиариқлик донгдор пахтакор, социалистик Меҳнат Қаҳрамони Искандар Юсупов бригадаси билан бу йил ҳосилдорликни 60 центнерга етказиш учун ўзаро мусобақалашган. Бригада аъзолари йиллик планни 5 октябргача, мажбуриятни эса 1 ноябргача бажаришга аҳд қилиб, пахта фронтида катта жасорат кўрсатмоқдалар.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЭНДИ НАВБАТ — МАЖБУРИЯТГА

Бу йил 55 гектар шартли суғориладиган ерларда пахта етиштирдик. Сув танқислиги туфайли жуда катта қийинчиликларга дуч келдик. Лекин иродамизни, бутун куч-ғайратимизни, юрагимизнинг ҳарорати ва билагимизнинг кучини табиатнинг инжиқлигига, сув етишмаганлиги сабабли туғилган машаққатларни енгишга қарши қўйдик. Ҳар туп ғўзани ардоқлаб парвариш қилдик.

Халқимизда меҳнат қилсанг кам бўлмайсан, деган нақл бор. Биз шунга амал қилиб ишладик, яхши ният билан юксак марраға интилдик. Барча майдонда мўл ҳосил тўплашга, уни эрта етилтириш ва кўсакларни барвақт очилтиришга муваффақ бўлдик.

Планим юз, юзим ёруғ бўлсин, деган пахтакор фақат мўл ҳосил етиштирибгина қолмайди. Балки уни тез ва нобуд қилмай йиғиб-териб олиш ва давлат омборига тўкишга ҳаракат қилади. Бригадамиз ишчилари ҳосил йиғим-теримини фақат райондагина эмас, балки хўжаликда ҳам энг аввал бошлаб юбордилар. Теримга олдиндан пухта тайёргарлик кўрганлигимиз учун уни уюшқоқлик билан давом эттириш, кун сайин суръатга-суръат қўшиш, кўпроқ пахта териш ва тайёрлаш имкониятига эга бўлдик.

Мана, энди йил бўйи қилган меҳнатимизнинг самарасидан беҳад қувонмоқдамиз. Ҳар гектар ердан давлатга 20 центнердан ортиқ дурдона сотиб, Қашқадарё областида биринчи бўлиб йиллик план бажарилганлиги ҳақида ғалаба рапорти бердик.

Бу қувончли зафарга бригада коллективи худди ғўза парвариши, ҳосил тўплаш ва ҳосилга ҳосил қўшиш давридагидек, йиғим-терим бошланган дастлабки кунданоқ аҳил бўлиб, зўр ғайрат кўрсатиб унумли меҳнат қилганлиги туфайли эришдик. Теримнинг биринчи куниданоқ кўпминг килограммчилар ҳаракати кенг тус олди. Хосият Муҳаммадиева, Ашурой Муродова, Обод Ҳасанова, Тўхта Пардаева, Норбиби Сафарова ва Шарофат Бободова ўртоқлар сингари пешқадам теримчилар кўп ва сифатли пахта териб, планнинг тезроқ бажарилишига муносиб ҳисса қўшдилар. Уларнинг ҳар бири кун сайин 80-100 килограмм ва ундан ортиқ «оқ олтин» терди.

План бажарилган бўлса ҳам, ҳали даламизда ҳосил мўл. Уни йиғиб-териб олиш ва давлатга топшириш суръати ҳамон жадаллаштирилмоқда. Ҳозир ҳам кунига йиллик планнинг 2,5-3 проценти миқдорида пахта тайёрланяпти. Бригадамиз пахтакорлари план бажарилгандан кейин, ҳосилдорликни 30 центнерга етказиш ва 10 октябргача барча ҳосилни йиғиб-териб олишга сўз бердилар. Энди навбат — мажбуриятга.

Ю. ХУДОЙБЕРДИЕВ,
Чироқчи районидаги «Восход» совхозининг бригада бошлиғи.

КУНИГА 2,5-3 ПРОЦЕНТДАН

Ленин орденли ўртоқ Х. Сайфуллаев бошлиқ бригада аъзолари пахта йиғим-теримида «Ленинизм» колхозида пешқадамлар сафида бораётирлар. Бригада пахтакорлари ҳар куни тайёрлов пунктига йиллик планнинг 2,5-3 проценти миқдорида «оқ олтин» жўнатишга муваффақ бўлаётирлар.

Кўпминг килограммчилар ҳаракатини кенг авж олдириш, илғорлар тажрибасини оммалаштириш, ҳар бир иш кунидан унумли фойдаланиш терим суръатини оширишда муҳим омил бўлаётир. Бригадада ўн минг килограмм ва ундан ортиқ пахта теришга аҳд қилган чевар теримчилар сафи кун сайин кенгаймоқда. И. Иноятова, М. Файзуллаева, Р. Очилова каби кўплаб теримчилар ҳар куни хирмонга 170-180 килограммдан пахта тўкаётирлар. 80 гектар ернинг ҳар гектаридан 31 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтаришга аҳд қилган аҳил коллектив терим муддатини қисқартириб, октябрнинг биринчи ўн кунлигида ғалаба рапорти топширишга қатъий аҳд қилганлар.

Н. АҲМАДЖОНОВ,
Бухоро райони.

ҲАММА — ТЕРИМГА!

Беҳисоб бойликларини элга ҳадя этаётган саҳий куз кезлари... Ҳаммаёқ тўкин-сочин, тотли мевалар, ширин-шакар қовунлар, шарбат узумлар, мазали шафтолилар, хуллас элимиз дастурхонининг бебаҳо нозу-неъматлари ғарқ пишган вақт. Пахтамизчи? Далаларимиз кўрки, ифтихоримиз, дўстлигимиз рамзидир шу «оқ олтин» дурдоналари! Серқуёш республикамизнинг бепоён пахта далалари худди дур-жавоҳирлар тўла денгиздек мавжланади. Деҳқон ўз меҳнатининг натижаларидан беҳад хурсанд. Ҳа, бу коммунистик мўл-кўлчилик учун курашаётган жонкуяр халқимиз меҳнатининг самаралари!

Меҳнат кишини улуғлайди, унга бахт-саодат бахш этади, фаровонлик, мўл-кўлчилик келтиради, элни безантиради, кийинтиради. Меҳнатимиз самарасидан халқимиз бахтиёр ҳаёт кечиради, социалистик давлатимизнинг куч-қудрати ошади. Бас шундай экан, етти йилликнинг сўнгги йилида фидокорона меҳнатимиз туфайли яратилган бойликларимиз ҳали далада ётибди, шарбат тўла узумларимиз ҳали қўл тегмагандек турибди, қовун-тарвузларимиз полизда, сабзавот ва картошкаларимиз, турли нозу неъматларимиз ҳали далада. Чорвамиз ҳақида шу кунлардан бошлаб қайғурмоғимиз керак. Асосий экинимиз, миллий ифтихоримиз, «оқ олтин» дурдоналаримиз, азиз пахтамиз далада ётибди. Шундай бўлгандан кейин серқуёш республикамизнинг ҳар бир ватанпарвари, ҳар бир соф виждонли гражданини, бутун жамоатчилик, партия ташкилотлари олдида даладаги ана шу беҳисоб бойликларни ёмғир-қорга қолдирмасдан тезроқ йиғиб-териб олишдек жуда катта, масъулиятли, шарафли вазифа турибди. Ахир, бу йил она-Ватанга 3.650 минг тонна «оқ олтин» ҳадя қилмоғимиз даркор-ку! Бу, катта ташкилотчилик кўрсатишни, бутун техника, бутун куч ва имкониятларни тўла сафарбар этишни тақозо этади. Бу, ҳаммадан аввал зўр жонбозлик, жасорат, ватанпарварлик, жонкуярлик кўрсатиб ишлашни талаб этади.

Пахтакор дўстлар! Ҳаво ҳамиша бирдек турмайди. Куз — кузлигини қилади. Ҳозирги қуёшли, илиқ-иссиқ кунлар совуқ, ёмғирли, қорли кунлар билан алмашиши ҳеч гап эмас. У вақтда йиғим-терим ишлари анча мураккаблашиб кетади, пахтани териш-ташишдан тортиб, қуритиб қабул пунктларига топширишгача бўлган барча ишлар қўшимча меҳнат ва харажат талаб қилади. Ҳозирги серқуёш кунларда топшираётган ҳосилимизни кейинчалик, ёғингарчилик — совуқлар бошланиб кетгандан кейин 10-15 кунда ҳам жамғариб бўлмайди. Шу ҳақиқатни яхши тушуниб олган хўжалик раҳбарлари, совет ва партия ташкилотларининг ходимлари йиғим-теримни дастлабки кунларданоқ уюшқоқлик билан бошладилар. Қашқадарё областининг азаматлари кунига 2 процентдан ошириб пахта тайёрламоқдалар. Бухоро пахтакорлари ҳам суръатга-суръат қўшиб, сводканинг олдинги қаторларида бормоқдалар. Баъзи бригадалар, звенолар йиллик пахта тайёрлаш планини ҳозирдаёқ бажариб қўйдилар. Айрим хўжаликларда машина теримига ҳам киришилди.

Лекин йиғим-теримда ҳал қилувчи долзарб кунлар бошланиб кетганлигига қарамасдан, айрим район ва областларда хотиржамлик кайфияти давом этиб келмоқдаки, бунга мутлақо йўл қўйиб бўлмайди. Дефолиация кечиктирилмоқда, айрим жойларда эса сифатсиз ўтказилмоқда. Пахта очилиб кетганлигига қарамасдан теримга киришмаган хўжаликлар бор. Баъзи жойларда терилган пахта пунктларга вақтида топширмай йиғиб қўйилмоқда. Сирдарё областининг айрим хўжаликларида ана шундай фактлар содир бўлаётир. Партия ташкилотлари жойлардаги бундай уюшқоқсизликка тезда хотима беришлари, йиғим-теримни ҳамма жойда авж олдириб юбориш учун барча тадбирларни кўрмоқлари даркор.

Бу йил республикамиз бўйича бир миллион тоннага яқин пахта машинада терилади. «Зангори кемалар» ўзининг бутун афзалликларини тўла намойиш қилди, деҳқоннинг чинакам қўмакдоши, дўсти, ёрдамчиси эканлигини исботлади. Турсуной Охунова, Валентин Тюпко, Жавод Кўчиев, Мамажон Дадажонов каби гвардиячи-механизаторларимизнинг илғор иш усуллари пахтачиликда кенг қўлланилмоқда. Терим агрегатлари шай бўлсин, дефолиацияни вақтида, аъло сифатли қилиб ўтказайлик, илғор механизаторлар тажрибасини кенг оммалаштирайлик!

Пахта даласи — мардлар майдони, жасорат, коммунистик меҳнат намунасини кўрсатадиган, қаҳрамонликлар намойиш қилинадиган майдондир. Келингиз дўстлар, азамат пахтакорлар, механизаторлар, улкан хирмон учун ғайрат камарини маҳкам боғлаб меҳнатда жасорат кўрсатайлик, партиямиз Марказий Комитети март Пленуми қарорларини амалга оширайлик, мамлакатга тобора кўп дон, пахта, гўшт, сут, ёғ, сабзавот, мева ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб берайлик!

Бу йил республикамиз партия ташкилоти учун катта синов йили. Юксак ватанпарварлик бурчимизни адо этишда, Ватанга 3.650 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш учун курашга ким қандай ҳисса қўшади, ким садоқат билан жон куйдириб меҳнат қилади, ҳаммаси улуғ ва муқаддас ишда — пахта йиғим-теримини уюшқоқлик билан ўтказишда билинади. Кадрларимизнинг ташкилотчилиги, донишмандлиги, ақл-фаросат билан ишлаганлиги ҳам ана шу улкан иш учун олиб борилаётган курашда намоён бўлади.

Ташкилотчилик, ташаббускорлик кўрсатиб ишлайлик! Бепоён пахта фронтида жон куйдириб меҳнат қилаётган, бойликлар бунёд этаётган азаматларга ғамхўр ва меҳрибон бўлайлик, барча сиёсий, тарбиявий, ташкилий ишларимиз битта мақсадга — коммунизм улуғ ишининг тантанасига хизмат қилсин!

Дала шийпонлари, болалар боғча ва яслилари, маданий-маиший муассасалар, савдо ташкилотларининг ишларини шундай ташкил этайликки, теримчилар, механизаторлар ўзларининг қимматбаҳо вақтларини бекорга ўтказмасинлар. Фидокорона, қаҳрамонона меҳнат жараёнида садоқатли, жонкуяр, меҳрибон, эл-юрт иши учун жонини куйдиган, софдил кишиларни, янги коммунизм кишиларини тарбиялашда бизнинг пропагандист ва агитаторларимиз катта ҳисса қўшишлари лозим.

Бутун куч — пахта йиғим теримига, азиз ўртоқлар!

ДАРҒАЛАР ҲУЖУМГА ЎТДИ

Машина зовур ёқалаб кетган асфальт йўлда ел қувади. Икки томонда ҳам ғўзасининг барги тўкилган пайкаллар кўринмайди. Фақат ғўзаларнинг тепа барглари қовжираб, жигаррангга кирган, холос. Терим авжида.

— Мана, ҳозир бурилишдан кейин машина теримига ажратилган пайкалларни кўрасизлар, — деди совхоз партия ташкилотининг секретари Абдураҳим Мирзақулов.— Шу «Ленинград» бўлимида 600 гектар пахта майдони бўлса, унинг ярмидаги пахтани машиналар теради, — деб сўзида давом этди у йўл четидаги тераклар устидан оҳиста учиб ўтиб, пахтазорга «оқ ёмғир» сочиб кетаётган самолётга ишора қилиб. — Бугун шу самолёт бўлимда дефолиацияни туғаллайди. Ўн кун олдин бошланган эди. Табақалаштириб ўтказишди. Биринчи кун ҳар бир терим машинаси ҳисобига 1,5 гектардан, иккинчи, учинчи кунлари 2 гектардан, кейин 3 гектардан ғўзага дори сепилди. Энди шу майдонлар бирин-сирин етиляпти.

Бурилишдан ўтди-гу, манзара ўзгарди қолди. 9-10 гектарлик карта. Иккита «зангори кема» эгатга тўғрилаб қўйилганча турибди. Ғўзаларнинг барги бир текис тўкилган. Пахта бодроқдай очилиб кетган.

— Бу машиналар эртадан теримга тушади. Ғўзанинг барги сабдон тўкилишига қараб турибмиз. Нариги картага бўлса индинга машина қўямиз, — бўлим бошлиғи Исоқжон Тоштемиров кўринишда ҳозирги картадан фарқ қилмайдиган бошқа бир картага имо қилди. — Қаранг, барги яхши қуриган-у, лекин тўкилганича йўқ. Тўкилса бор-йўқ пахтаси кўрина қолади.

Бўлим бошлиғининг айтганича бор эди. Карта унчалик оқариб кўринмасди. Ғўзаларнинг тепа баргларигина қорая бошлаган. Яна бир неча карта орқада қолди. Машина бир хирмонни айланиб ўтди-ю, кўз олдимизда ҳеч кутилмаган манзара очилди. 4-5 гектарлик картада учта «зангори кема» сузиб юрар, энди эгат бошига бир бориб келаётганига қарамай, уларнинг бункери пахтага тўлиб қолган эди. Бамисоли шу картага кечаси билан қор ёғиб чиққан-у, ҳозир ердаги қорлар эриб кетиб, ғўза чаноқларини тўлдирганлари ҳали эриб улгирмагандай. Карта шунчалик оқариб ярқираб кўринарди.

Бодраб очилиб кетган кўсакларни санаймиз. Ҳар тупда 14-15 тадан кўсак ҳосил қилинган бўлса, шундан 13 тасида пахта чаноқлардан тошиб чиққан. Кўпчилик ғўза тупларида очилмаган кўсаклар қолмаган.

— Мана, дефолиациянинг фойдаси қандай, — деди бўлим бошлиғи. Машиналар фақат пахта теряпти, пахта бункерига қаранг-у, подбор бункерига қаранг.

Ҳақиқатан ҳам пахта бункерига «оқ олтин» тўхтовсиз ёғилар, подбор бункерига тушаётган хас-чўп ва баргнинг эса тайини йўқ эди. Шу пайт тўладан келган, кулча юзли йигит бошқариб келаётган «зангори кема» эгат бошига чиқди-да, тўғри хирмонга қараб юрди.

— Балли шоввоз, улоқ Сизда кетди. Областда биринчи бўлиб «пўлат этак»дан пахта тўкдингиз. Қандингизни уринг,—деди Исоқжон ака.

«Зангори кема» яна пахтазор оралаб кетди. Исоқжон ака қайтиб келиб бизга тушунтирди. — Комилжон Холматов деганимиз шу йигит. Бултур худди шу машинаси билан 150 тоннадан ортиқ пахта терган эди. Бу йил 200 тоннадан кам бўлмайди деяпти. Ўзи 7-8 йилдан бери трактор минади. Жуда меҳнаткаш. Анови қизил этикли бўйдор йигит—у эгат бошига яқинлашиб келаётган бошқа бир терим машинасининг механик-ҳайдовчисини кўрсатди — Комилжоннинг устози Деҳқонбой бўлади. Устадан шогирд ўтадиган вақт-да. Комилжон бу йил Деҳқонбойга терим машинасида ишлашни ўргатди. Қаранг, биринчи марта машинада пахта тераётгани кўриниб турибди. Кўзи аланг-жаланг, бир нарса бўлиб қоладигандай машинасини чўчиб бошқаряпти. Лекин яхши теряпти. Аммо Комилжон машинада пахта теришнинг ҳавосини жуда олган. Ўзи машинанинг кетига тушганлардан. Бешариқда механизаторлар тайёрлаш курсини тамомлагандан кейин бунга ҳам қониқмай Қўқондаги механизация мактабида ҳам ўқиб келди.

Деҳқонбой Жўраевдан кейин хирмонга Тўхташ Бектошев машинасини олиб чиқди. У яқинда «Ташсельмаш» заводи конвейеридан тушган яп-янги машина бункеридан биринчи марта пахта тўкди. Тўхташжон шу бункердан мавсумда 150 тонна пахта ағдариб бермоқчи.

Шу куни учта машина билан салкам 4 тонна пахта терилди. Комилжон «пўлат этак»дан 2 тоннага яқин пахта тўкди. Кеча эса уларнинг сафига яна 2 дарға қўшилди. Расул Болтабоев иккинчи бригадада, Абдураҳим Қўзиев учинчи бригадада машина теримини бошлаб юборишди. Кечгача мусобақалашиб ишлаган беш дарға хирмонга 8 тоннадан ортиқ «оқ олтин» тўкишди. Комилжон кунлик кўрсаткичини 3 тоннага етказди.

«Қўқон» совхозида дефолиация қилинган 1000 гектарга яқин пахта майдони бошида 45 «пўлат от» дарғаларнинг қамчи босишини кутиб турибди. Совхозда ҳозир ҳар куни йиллик планнинг 2 проценти атрофида пахта тайёрланаётган бўлса, эрта-индин машиналар ёппасига ишга туширилгач, бу кўрсаткични 3,5-4 процентга етказиш, ҳар куни 300 тоннагача пахтани пунктга жўнатиб туриш мўлжалланяпти.

Совхоз ишчилари «Октябрь 40 йиллиги» совхози коллективининг ташаббусига қўшилиб, гектаридан 30 центнердан ҳосил кўтаришга бел боғлашган. Бунга механик-ҳайдовчилар муносиб ҳисса қўшишади. Улар 1.700 гектар майдондан 2.200 тонна «оқ олтин» териб беришмоқчи. Ҳозир бир бўлимда «зангори кема»лар ишга тушган бўлса, эрта-индин бошқа бўлимларда ҳам пўлат этакли дарғалар теримга киришадилар.

Кеча яна бир хушхабар эшитдик. Поп районидаги «Найман» совхозида ҳам дарғалар машиналарни пахтазорга олиб чиқишибди, бункерлардан дастлабки тонналар тўкилибди.

М. МАНСУРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Мария Туёқбоева Оржоникидзе районидаги «Октябрь» колхозининг илғор теримчиларидан бири. У ҳар куни 90 килограммдан ошириб пахта тераётир. Суратда: ўртоқ М. Туёқбоева.

Н. Абдурасулев фотоси.

Пахта далаларида

ИШТИХОН. «Партия XXII съезди» колхози аъзолари фидокорона меҳнат туфайли пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар. Йиғим-теримга барвақт киришган бу хўжалик меҳнат аҳли она-Ватанга 3760 тонна «оқ олтин» ҳадя қилиш ниятида суръатни кун сайин оширяётир. Тайёрлов пунктига «оқ олтин» карвонлари тинимсиз жўнатилиб турибди. Фидокорлар пахта тайёрлаш планини 10 октябргача бажариш ниятида социалистик мусобақани тобора қизитмоқдалар.

С. ХУЖАЕВ.

●

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ. Киров районидаги Киров номли совхознинг «Ленинизм» бўлимида кўпминг килограммчилар ҳаракати кенг тус олди. М. Қўшоқова, Ю. Тешаева, Қ. Дадабоева, Х. Бобораҳимова сингари ўнлаб теримчилар хирмонга барака киритаётган чеварлар жумласидандирлар. Бу қизларнинг ҳар бири кунига 200 килограммга етказиб пахта териб, касбдошларига ибрат кўрсатаётирлар.

О. ҲУСАИНОВ.

●

БАҒДОД.—Пахта тайёрлаш планини 1 октябргача бажарамиз! Бу — «Ленинизм» колхозининг ўртоқ Х. Аҳмедов бошлиқ бригадаси аъзоларининг юрак сўзлари. 78 гектар ернинг ҳар гектаридан давлатга 35 центнердан пахта сотишга ваъда берган бригада азаматлари ўз сўзларининг устидан чиқиш учун ғайрат ва шижоат билан меҳнат қилаётирлар. Улар ҳар куни тайёрлов пунктига 6-7 тоннадан сифатли пахта жўнатишга муваффақ бўлаётирлар. Бу кунига 3-3,5 процент миқдорида пахта тайёрланяпти демакдир.

О. ТОЖИЕВ.

СЕНТЯБРЬ 7 — „ОҚ ОЛТИН" ХИРМОНИ

Республикада пахта тайёрлашнинг бориши

(Планга нисбатан процент ҳисобида; биринчи стун — областлар; иккинчи стун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи стун — мавсум бошидан; тўртинчи стун — дефолиация қилинган майдонлар)

Қашқадарё	2,17	20,75	27,02
Бухоро	2,04	12,00	4,86
Сурхондарё	1,39	7,43	16,20
Фарғона	1,49	6,38	10,01
Андижон	1,25	5,05	2,03
Тошкент	0,68	2,89	37,05
Самарқанд	0,70	2,06	3.70
Қорақалпоғистон АССР	0,37	1,62	12,90
Хоразм	0,51	1,24	5,81
Сирдарё	0,09	0,48	11,86

РАСМИЙ ХАБАРЛАР

ҚАРДОШ ЧЕХОСЛОВАК ХАЛҚИНИНГ ВАКИЛЛАРИ МОСКВАДА

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Чехословакия Социалистик Республикасининг Президенти ўртоқ Антонин Новотний бошчилигидаги Чехословакия Социалистик Республикасининг партия-давлат делегацияси КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг таклифига биноан, 6 сентябрда расмий визит билан Москвага келди.

□ □

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Чехословакия Социалистик Республикасининг Президенти ўртоқ Антонин Новотний бошчилигидаги Чехословакия Социалистик Республикасининг партия-давлат делегацияси 6 сентябрда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Л. И. Брежнев ҳузурида бўлди.

Бу ташриф вақтида қардошларча, самимий суҳбат бўлиб ўтди.

* * *

Чехословакия делегацияси шу куниёқ СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. И. Микоян ва СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин ҳузурида бўлди.

□ □

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати 6 сентябрда Катта Кремль саройида Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Чехословакия Социалистик Республикаси Президенти Антонин Новотний бошчилигидаги Чехословакия Социалистик Республикаси партия-давлат делегацияси шарафига зиёфат бердилар.

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Чехословакия Социалистик Республикасининг Президенти Антонин Новотний 7 сентябрда Москвадаги Чехословакия элчихонасида зиёфат берди.

Зиёфатда Л. И. Брежнев, А. Н. Косигин, А. И. Микоян, Н. В. Подгорний, Д. Ф. Устинов ўртоқлар ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

□ □

7 сентябрда Кремлда КПСС ва Совет ҳукумати раҳбарларининг Чехословакия Социалистик Республикаси партия-давлат делегацияси билан музокаралари бўлиб ўтди.

Совет томонидан музокараларда КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. И. Микоян, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитетининг секретари Ю. В. Андропов ва бошқалар қатнашди.

Чехословакия томонидан музокараларда Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Чехословакия Социалистик Республикасининг Президенти А. Новотний, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Чехословакия Социалистик Республикаси ҳукуматининг Раиси И. Ленарт, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари И. Гендрих, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Чехословакия Социалистик Республикаси ҳукумати Раисининг ўринбосари О. Шимунек, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Словакия Компартияси Марказий Комитетининг секретари М. Сабольчик, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари В. Коуцкий ва бошқалар иштирок этди.

Қардошларча дўстлик, самимийлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган музокаралар вақтида совет—чехословак муносабатларини янада ривожлантириш масалалари муҳокама қилинди ҳамда ҳозирги халқаро сиёсатнинг ва жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг актуал проблемалари хусусида фикрлашиб олинди. Муҳокама қилинган ҳамма масалалар хусусида қарашларнинг тўла бирлиги маълум бўлди.

Музокаралар давом эттирилади.

(ТАСС).

Оқ сут берган онажоним...

А. Тўраев фотоэтюди.

Она

УЛЬЯНОВЛАР ОИЛАСИДА

Болаларни тўғри тарбиялашнинг самаралари, ота-онанинг болаларини ёшлигиданоқ меҳнатга, ўз ишини ўзи қилишга, қатъий интизомга ғамхўрлик билан ўргатилганлиги самараси машаққатли пайтда билинди. Ўн етти яшар Владимир Ильич ўз синфида энг ёш ўқувчи ҳисобланарди. У катта кулфатни енгиб, етуклик аттестати учун имтиҳонларни аъло баҳога топширди ва гимназияни олтин медаль билан тамомлади. Гимназия бошлиқлари қатл этилган «давлат жиноятчиси»нинг укасига ана шу юксак мукофотни беришга мажбур бўлдилар: Владимир ўқиш йилларида ўзининг шу қадар катта истеъдодли ва чуқур билимга эга эканлигини, шу қадар катта меҳнат қобилиятига эгалигини кўрсатган эди.

Шу йилларда катта ташвишларни бошдан кечирган онага ўғлининг дастлабки муваффақиятлари қанчадан-қанча қувонч бағишлади.

Баъзи ёш оналар: мен Мария Александровна Ульянова сингари кишилар билан тенглаша оламанми, — деб ўйламасин. Мария Александровна ўз даврининг илғор кишиси бўлса ҳам, оддий бир аёл эди. У ҳам хўжалик ишлари билан шуғулланар, бева қолганига қарамай болаларга маълумот бериш учун, уларни катта қилиш учун ҳар бир тийинни ҳисоблаб сарфлар эди. Ульяновскдаги уй-музейга борган киши бу нарсани айниқса чуқур ҳис қилади.

Бўлажак доҳийнинг болалиги мана шундай озода ва ёруғ хоналарда, бирор ортиқча нарса, бирор ортиқча безак бўлмаган хоналарда ўтиши керак эди! Худди ана шу оддий стол атрофига ҳар куни Ульяновлар катта оиласининг аъзолари тўпланиши керак эди. Бизнинг Ильичимиз оппоқ чойшаб ёпилган ана шу оддий темир кроватда ухларди. «Шу вақтгача дунёда яшаган инсонларнинг» энг улуғи бўлган Лениннинг Кремлдаги квартираси балки шунинг учун ҳам жуда оддий жиҳозлангандир.

Бу уйда сиз яна бир нарсани ҳис қиласиз: ҳамма оғирлик онанинг зиммасига тушарди. Илья Николаевич Ульянов кўпинча уйда бўлмас, ҳар қандай об-ҳаво шароитида, дарё тошган ва бўрон увлаб турган пайтларда ҳам губернани айланиб юриб, халқ маорифини йўлга қўйишга уринарди. Хўжалик ташвиши, болаларнинг соғлиғи, уларнинг мактабдаги муваффақиятлари ва келажаги ҳақида ғамхўрлик қилиш рафиқасининг зиммасига юклатилган эди. Ҳар бир нарсада онанинг меҳрибон қалби, унинг моҳир ва ғамхўр қўли сезилиб турибди.

Меҳнат инсонни қандай тарбиялашини билган она болаларни боғда ишлашга ўргатарди. Мана бу катта дарахтлар уларнинг қўли билан ўтқазилган эмасми?

Бир куни ўспирин Володя уйга папирос чекиб келди. Она ортиқча гап айтмади: чекиш соғлиқ учун зарарли, бунинг устига уйда пул етишмайди, тамаки чекишни ким қўйибди сенга, — деди холос. Шундан кейин Володя умрбод оғзига папирос олмади. Лекин керакли китоблар ва дарсликлар учун, «Современник» журнали учун, болаларнинг музикани тушунишига керак бўладиган нота сотиб олиш учун она доимо пул топарди. Владимир Ильичнинг музикага муҳаббати шундан эмасмикин?

Кишиларга, жамиятга ҳурмат билан қараш ўз оила аъзоларининг: отанинг онага, онанинг отага ва болаларга, болаларнинг ота-онага ҳурмат билан қарашидан бошланишини бу уйда айниқса яққол кўрасиз. Кўр-кўрона эҳтиром эмас, балки ҳурмат...

Владимир Ильич онасига бўлган бу самимий муҳаббат туйғуларини умр бўйи қалбида сақлади, сургунда ва эмиграцияда бу муҳаббат унга мадад бўлди. Ленин севикли онасига, қариндошларига ва яқин кишиларига қўлидан келганча яхшилик қилишга уринарди.

◆ ◆

«Совет Ўзбекистони» газетаси редакциясининг бўлимлари ҳар куни меҳнаткашлардан кўплаб хатлар олиб турибди. Кети узилмай келаётган бу хат-хабарлар орасида коммунистик одоб ва ахлоқ темасида, совет кишисининг фазилатлари ҳақида ёзилганлари сўнгги вақтларда айниқса кўпайди.

Бир қатор авторлар юборган хатларида инсоннинг фарзандлик бурчи, айниқса онанинг қадри, унга садоқат, вафодорлик, меҳрибонлик ва муҳаббат ҳақида фикр юритганлар. Сиз ушбу саҳифада она тўғрисида ва унинг шаънига айтилган теран фикр ва нафис туйғулар билан танишасиз.

Редакция саҳифа материаллари тўғрисидаги фикр ва мулоҳазаларингизни кутади.

◆ ◆

ДОНОЛАР БИСОТИДАН

Бошни фидо айла ота
қошиға!
Жисмни қил садқа она
бошиға!
Тун-кунингга айлаган
нурпош,
Бирисини ой англа, бирисин
қуёш!

А. НАВОИЙ.

●

Дунёда она муҳаббатидан ҳам муқаддас ва беғараз туйғу йўқ; ҳар қандай меҳр-муҳаббат, ҳар қандай жўшқин туйғу она меҳрига қараганда заифроқ ёки ғаразлироқдир!

В. БЕЛИНСКИЙ.

●

Ҳамиша ғолиб, битмас-туганмас ҳаёт чашмаси бўлган онани шарафлайлик!!

М. ГОРЬКИЙ.

●

Хотин-қизлар шуни тушуниб олсинларки, улар бешикда ётган болани парвариш қилиб, гўдак учун ўйинлар ўйлаб топиб, уни гапиришга ўргатиб... жамиятнинг асосий меъморига айланадилар. Пойдеворнинг асосий тоши уларнинг қўли билан қўйилади.

Н. И. ПИРОГОВ.

●

Тарбиялаш яшашга ўргатиш демакдир: ўзи ҳаёт кечиришни билмайдиган киши бирор кишини яшашга ўргата оладими? — деган савол туғилади.

Д. И. ПИСАРЕВ.

●

Онамиз қалбимизда абадий яшайди. У менга юрак берди, бу юракка муҳаббат туйғусини сингдирди, кўнглимни кенг қилди ва ўзи унда доимо яшаб қолди.

Ф. ДЗЕРЖИНСКИЙ.

●

Онаси фарзандларини ёшлигиданоқ ўзига муҳаббат ва ҳурмат руҳида тарбиялай олмаган экан, кейинчалик бу муҳаббат ва ҳурматни мажбуран ижро қоғози билан олиб бўлмайди.

К. ЛАПИН.

●

Она ҳатто юраги уришдан тўхтаётганда ҳам фарзандига яхшилик қилаверади.

А. ДЮМА.

●

Ватан туйғусини... биз оналик туйғуси билан боғлаймиз, Ватан онадир...

М. ПРИШВИН.

●

Она! — Қандай азиз, қандай
улуғ ном,
Уни шарафлайлик, севайлик
мудом!

Мусо ЖАЛИЛ.

●

Шуни унутмагинки, одамлар сен ота-онангга ҳурматсизлик билан қараётганингни билиб қолишса, сендан ёппасига нафратланишади. Шуни ҳам билгинки, ота-онангга кўрнамаклик қилсанг, дўстларингдан бутунлай ажралиб қоласан. Чунки, улар сенга яхшилик қилиб, раҳмат эшитиш мумкин эмаслигини билиб қолишади.

СУҚРОТ.

МЎЪТАБАР ЗОТ

Бола кўз очиши биланоқ биринчи марта онани кўради. Уни дастлаб авайлаб, ўстириб вояга етказувчи ҳам онадир. Шунинг учун ҳам туғилиб ўсган юртни она-Ватан дейилади.

Боланинг биринчи сўзи она ҳақида бўлади. Кишида севиш ҳисси ҳам онага бўлган муҳаббат заминида етилади. Она ва отани севмаган кишида бошқа бирор кимса ёки нарсани севиш, масалан, ака ва ука, ёру биродар ёки бўлажак қайлиқни севиш бўлиши мумкин эмас.

Ёшликда она ва отага бўлган муҳаббат асосида улғайганда Ватанга, халққа муҳаббат туйғулари тарбияланиб ўстирилади.

Она меҳри жуда буюк ва фарзанд унинг олдида бениҳоя бурчлидир. Ахир бола биринчи марта она бағридан озиқ олиб улғайди-ку, унинг биринчи овқати она сутидир. Бола учун она кучини ҳам, вақтини ҳам, ҳатто жонини ҳам аямайди. Болага бирор хавф бўлса балогардон она. Қайғу тушса она изтироблари ниҳоясиздир.

Боласи бемор бўлганда тунларни мижжа қоқмай ўтказиб, тонгни уйғоқ қаршилаган ким? У Ватан соқчисидай хушёр, у гўдагининг кўзларига термулганча бедор ўтиради. Оталар осойишта уйқуда эканида оналар алла айтиб, гўдагини овутаётган, ёки иссиқ сийнасини тутиб уни ташна лабларига оби ҳаёт бераётган бўлади. Онанинг меҳр чашмасидан баҳра олган гўдак осуда уйқуга кетади. Шундагина она юзларида табассум жилва қилади.

Ўтмишда кўпчилик оналаримиз қандай қийин аҳволда яшашларига қарамай, фарзандларига энг яхши тарбия беришга ҳаракат қилганлар. Улуғ Лениннинг буюк фазилатли бўлишида унинг онаси — Мария Александровнанинг қандай катта роли борлиги маълум. Она ҳақида буюк ёзувчилар, олимлар яхши асарлар ёзганлар. Улуғ Горькийнинг биринчи катта асари она ҳақидадир. Улар яхши биладиларки, бу даражага эришувлари, баланд мартабаларга муносиб бўлиб етишувларида онанинг берган тарбияси катта роль ўйнагандир.

Ҳақиқатан ҳам, Ойбекдек адиб, Ҳамид Олимжондек шоир, Зулфиядек шоиранинг ўсиб вояга етувларида онанинг роли озмунчами! Улар ўз асарлари, хотиралари, таржимаи ҳолларида буни эслаб ўтар эканлар жуда тўғри қиладилар.

Ҳеч бир она йўқки, фарзандига ёмонликни раво кўрса. Улар ҳамма вақт яхшилик тилайдилар. Бу тилак уларнинг биринчи аллаларидан бошлаб давом этади. Боланинг фазилатларини дастлаб сезувчи ҳам она, унинг қусурларини билиб қолиб, энг кўп ташвишланувчи ҳам онадир. Демак, бола хулқининг шаклланувида онанинг роли каттадир.

Шундай ҳоллар бўладики, баъзи оналар ҳимматлари ошиб кетибми ёки оқибатини яхши сезмаганданми, боланинг айбини кечириб юбора берадилар, ҳаддан ташқари эркалайдилар. Натижада шундай камчиликлар назардан ўтиб кетадики, бола улғайган сари улар ҳам катталашиб, кўпайиб, кейин тузатиш мушкуллашади.

Бундай ҳолларга тамом барҳам бериш учун муҳтарам оналаримиз ўзаро фикрлашиб турсалар, кекса табаррук оналаримиз ёш оналарга тажрибаларини айтиб турсалар, ёш оналар ҳам улардан ўрганиш, ибрат олишни унутмасалар эди.

Юсуф СУЛТОНОВ.

ФАРЗАНДЛАРИМ—ДИЛБАНДЛАРИМ

Мен онаман. Ҳа, бахтиёр, муъниc она. Турмуш танглигидан сочлари супурги, кўз ёшлари шашқатор, мушфиқ она эмас, чеҳрасидан табассум, лабларидан кулги аримайдиган бахтиёр оналарнинг бириман. Эл-юрт хизмати учун вояга етказиб, тарбиялаб, сафга қўшган ўғил-қизларим бор. Болаларим — дилбандларим. Улар менинг умр чироғларим, келажагим, орзуим, умидларимдир. Менинг тўққиз қизим ва ўғлим бор. Қизларимнинг олтитаси олий маълумотли. Катта қизим Раъно ва Гулсара фармацевт, аптекада ишлашади, Лола, Флора, Муҳаббатлар — шифокор, врач, Клара савдо техникумида дарс беради, ўқитувчи. Қолганлари ҳали ўрта мактабда ўқишади.

Қадимги замонда «Қиз боққандан кўра бир қоп туз асраган маъқул» дейишарди. Қиз болани тузчалик ҳам фойдаси тегмайди деб унга нафрат билан қарашарди. Ҳозир менга мунча бахтиёр аёлсиз, қизларингиз ўқимишли, одобли, бири-биридан яхши деб ҳавас қилишади. Уларни тарбиялашдаги тажрибаларимдан икки шингил айтиб бермоқчиман. Оила боланинг қорнини тўқ, устини бут қиладиган жойгина эмас, балки чинакам тарбия ўчоғидир. Бу тарбия мактаби болани ё кенг ҳаёт йўлига олиб чиқади ёки бир умр уни маънавий мажруҳ, ахлоқий ногирон қилиб қўяди. Дарҳақиқат, киши туғилганда кўнгли беғубор, соф қалбли, покиза, кичик инсон бўлади. Шундан сўнг у оилада, ота-она бағрида ўса боради, секин-аста теварак-атрофдаги нарсаларга, дастлаб ўзининг ота-онасига назар ташлайди. Уларнинг ҳаракатларини, хулқ-одатларини кўради, бора-бора уларга тақлид қилади, кейинчалик эса маҳалла-кўйдаги катта ёшли кишиларнинг яхши, ёмон хатти-ҳаракатларига тақлид қила бошлайди. Қуш уясида кўрганини қилади, — дейдилар. Шунинг учун ота-она ўзи яхши хулқли бўлиши лозим.

Болалар одатда ўзлари севган кишиларга кўпроқ тақлид қиладилар. Бунинг учун ота-оналар болани меҳр ардоғига олиши керак. Ота-она ўзига талабчан бўлиши, ўз оиласини ҳурмат қилиши, ўзининг ҳар бир қадамини назорат остига олиши керак.

Бола оилада қандай таассурот олса, бу таассурот унинг ҳаётида узоқ вақт сақланиб қолади. Ота-она болаларга ёшлигидан бошлаб меҳнатсеварлик, хушмуомалалик, ота-онага ва катталарга ҳурмат, кичикларга ғамхўрлик каби хислатларни сингдириб боришлари лозим.

Бу ишда айниқса биз, оналарнинг хизматимиз каттадир. Ота билан она ўзаро ҳурматда бўлмаса-ю, болаларни ҳурмат қилишга ўргатмоқчи бўлса бундан ҳеч фойда чиқмайди. Ахир оила тарбиянинг бутун бинолари қуриладиган пайдевордир. Эр ва хотин бир-бирларини севса, ҳурмат қилса, улар ўртасидаги муносабатлар самимий ва ҳамма вақт бир хилда бўлса, уларнинг ҳар иккови ҳам бир бутун бўлиб, бир мақсадни кўзласа, болалар тўғри тарбия оладилар. Ота болага жазо берсаю, она уни тан олмаса, бундан ёмони йўқ. Бола айб иш қилган чоғда ота-она келишиб, унга «жазо» беришса ёмон бўлмайди. Бу иш ота-оналардан сабр-тоқат ва чидамлилик талаб қилади. Лекин кўпгина ота-оналар бу ишга бепарволик билан қарайдилар ёки аксинча болаларининг айтганини қилаверадилар, унинг тарбияси билан мутлақо қизиқмайдилар. Оилада такрорланиб турадиган ичкиликбозлик ҳам соғлом оила турмушини заҳарламай қолмайди.

Оилада бола ҳаётини яхшиликка йўналтириш учун ота-онанинг обрўси бўлиши лозим. Баъзи ота-оналар яхши ишчи, ахлоқий жиҳатдан тоза кишилар бўлсалар ҳам, болалари билан тўғри муносабатда бўла олмаганларидан оилада обрўларини йўқотиб қўядилар. Ҳар бир ота-она катта орзу ва умид билан яшайди: болаларини бахтли қилишга интилади. Бунинг учун уларни яхши тарбиялаш керак бўлади. Фарзандимиз одобли бўлса юзимиз ёруғ бўлади.

Инобат КАРИМОВА,
қаҳрамон она.

КЎЗЛАРИМ ЙЎЛИНГДА...

(Бевафо Т. Абдураҳмоновга очиқ хат)

Ўтга тушсам куймас эдим,
Ёра, куйдирдинг мени...

Кўзларим йўлларингда, эй бевафо ёр! Сен биргина мени эмас, умри ўтиб, мункайиб қолган кекса отанг, бийрон тиллари «дада» деган сўзни ҳар куни неча бор такрор айтаётган уч ёшли гўдагинг, оналик меҳри ғазаб ўтига айланган онангни йўлларингга интизор қилдинг.

Мен ҳар тонг колхоз фермасига ишга жўнайман. Қари отанг, онанг, укаларинг, ўғлинг уйда қолишади. Меҳнат қилганим, югуриб-елганим учун ўкинмайман, йўқ асло! Сен кўнглинг кўчасига кириб, беномунишон йўқ бўлиб кетмаганингда, мен уларни тарбия қилиб ўтирмасмидим. Оилада бошқа дастёр йўқлигини яхши билардинг.

Сен бундан уч йил аввал Сирдарё областидаги Герман Титов номли колхозга ишга отландинг. Яхши ниятлар тилаб, очиқ кўнгиллик билан хайрлашиб қолдим. Кўзларим йўлларингда, икки энлик илиқ мактубингни кутдим. Йиллар ўтди, сендан дому дарак йўқ. Гуноҳим нима эди. Бутун меҳримни қўйиб, садоқат билан сени севганимми? Қилчалик озорни сенга раво кўрмаганимми? Кексайган ота-онанг нима гуноҳ қилган эди. Нега уларни ташлаб кетдинг. Қайси шармсиз сени йўлдан оздирди?

Ҳар оқшом ишдан ҳориб қайтаман. Укаларинг мени интизор кутишаётган бўлади. Дарҳол сигир соғаман, овқат пишираман. Кир-чирга қарайман. Ўғлинг: «дадам ишдан келмадими?» деб оёғимга тирмашади. Раҳмсиз, наҳот буни ҳис этмайсан. Тунлар мижжа қоқмайман, сени ўйлайман.

Оёқ ости бўлган оналик ғururим, покиза муҳаббатим учун жавоб берасан. Отанг, онанг, укаларинг менинг бағримда. Сен улардан тониб кетолмайсан. Албатта келасан. Лекин қайси юз билан, қандай?

Ҳанифа ХУШБОҚОВА,
Самарқанд область, Пастдарғом районидаги «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» совхози.

Иброҳим ота номли қишлоқ Советининг депутати.

МЕҲРИБОНИМ

Ҳар эрта тонг кўзимни очиб, югурганча ҳовлига чиқаман. Онам тургунча самоварга олов ташлаб қўйсам қандай яхшийди-я. Лекин онам аллақачонлар туриб нонушта тайёрлаб қўйган бўладилар. Ҳовли юзи топ-тоза қилиб супурилган. Онам эса ҳовли юзидаги сада райҳон ёнига стул қўйиб ўтирган бўлади. Аста ёнларига бориб, эрталабки саломимни бераман.

— Турдингми оппоғим, — деган сўзни айтадилар ойим ҳар куни. Мен жудаям оппоқ қиз эмасманку, ойим оппоғим деяверадилар. У тайёрлаган ширин нонушта атрофига йиғилишамиз. Онам ҳаммамизга бир-бир чой қуйиб узатади.

Мактабдан қайтиб келганимда эса яна — келдингми оппоғим, — деб қарши оладилар. Унинг бағрига отиламан. Ҳамманинг онаси ҳам шунақа меҳрибонмикин? Йўқ, менинг онамга ўхшамас.

Уйда бирор кун ойим бўлмасалар, ҳаммаёқ ҳувуллаб кетгандай бўлаверади менга. Уйда доим онам бўлса кўнглим тўқ, ашула айтгим келаверади.

Маъмура НОСИРХЎЖАЕВА,
Тошкентдаги 13- мактаб ўқувчиси.

АЁЛ

Йигитлар мактубин битганда қондан,
Келинлар фироқдан чекканда ёҳу,
Унинг ҳам ёлғизи қайтмади жангдан,
Ўн тўққиз ёшида бева қолди у.
Севгидан етиму умрдан ярим,
Қуриган кўксида ёлғиз беланчак.
Абадий фироқни, ҳайҳот, дўстларим,
Абадий висол деб билди келинчак.
Қақраган лабларда оловли нафас
Кечалар кечмишин айлади кўмир.
Паришон сочлари ёр кўкси эмас,
Муздайин болишда қолди бир умр.
Йиллар ҳам ўтдилар, ҳамон у ёлғиз,
Мунғайиб термулар ботгувчи кунга.
Эй, номард табиат, борми сенда ҳис.
Қайтадан бахт берсанг бўлмасми
унга?!
Наҳот ишқ қисмати бунча бераҳм,
Бунчалар буюксан вафо шеваси.
Сенгадир ҳурматим, сенга шарафим,
Қаҳрамон жангчининг содиқ беваси!
Сиз-чи, эй, садоқат сатридан нолиб,
Надомат комида қолганлар, айтинг,
Ўзини минг битта бозордан олиб,
Минг битта бозорга солганлар, айтинг,
Шу чўлпон кўзларнинг буюк ҳурмати,
Шу ақиқ лабларнинг рост сўзи дея,
Сўйланг-чи, вафонинг надир қиммати,
Сиз ҳам кутганмисиз бирор сония.
Баъзида тирноқлар безаги учун
Саҳардан шомгача қилурсиз тоқат.
Ва лекин ёрингиз кутгали нечун
Топилмас тирноқча сабру қаноат.
Назокат пайтимас, яқинроқ келинг,
Буюк зот қошида айлангиз салом.
Шу содиқ бевага саждалар қилинг,
Шу содиқ бевага айланг эҳтиром.
Ҳатто зеб-зийнатни юлқиб зиёда
Ҳайкал ҳам қўйингиз бамисли хаёл.
Шундайлар бўлмаса агар дунёда
Бу қадар муҳтарам бўлмасди аёл!

Абдулла ОРИПОВ.

МЕҲР — ҚУЁШ

Меҳр сўзининг маъноси қуёшдир, она меҳри ҳам қуёш нури каби чексиз, беўлчовдир. Унинг тошу тарозиси йўқ. Она болага қалб берган, севги ато қилган. Бу неъматдан баҳраманд бўлган азиз фарзанднинг биринчи сўзи — «она»дир. Хушнудликда ҳам, ғамгин чоғларда ҳам онадай азиз зотни, яъни муборак офтобини эслаб, ўзида чексиз куч ва эзгулик пайдо бўлганини сезади. Боланинг юрагида бутун ёвузликларга қарши нафрат туғилади.

Бутун умр онамнинг айтган алласи мени шеъриятга, музикага мафтун қилиб қўйди. Мен учун руҳий лаззат булоғини очиб юборди. Шоир шоир бўлгандан бери она ҳақида ёзиб келди, ёзмоқда ва яна ёзади. Лекин, она шарафини ёзиб тамомлаш мумкин эмас. Оналик мавзуи ҳам янги мазмун билан бойиб боради.

Мана менинг ҳам ҳар бир ишимда, муваффақиятимда, бахту саодатимда онам ҳамиша кўз ўнгимда туради.

Пискентдаги ҳовлимизда супада граммафон қўйиб ўтирганимда онам «Шоирлар ҳам ўлмасин, қўшиқчилар ҳам камол топсин, юрак-юрагингдагини топади, сен айтолмаган нарсани айтади», деганларини ҳали-ҳали унутмайман.

Кунлардан бирида, «Баҳор фасли-ю, биз боғ-бўстонлардан баҳра ололмаймиз», деб Фузулийнинг:
«Шабнам майи-ноби ила лола,
Тўлдирмиш эди қизил пиёла»
деган мисраларини ўқиганларини ҳеч унутолмайман.

Онам паранжидаги фозила эди. Сўзи жуда таъсирли эди. Доим атрофида дўстлари бирга ҳамнафас, дардкаш, дилкаш эдилар.

Мен ҳам — онаман, ўғил-қизларим сиз айтгандай ўқимишли бўлди, она жоним. Улар халқ учун фойдали кишилар бўлиб етишдилар. Болаларингиз бахтидан ҳамма қувонади.

Шеъримда, меҳримда онамнинг оламни олгундай офтоб каби зиёси бор. Шунинг учун кишилар саодати деб ишлайман, бутун кучимни шу йўлга сарф этаман. Қалб берган, севги ато қилган онажоним умрим бориcha ёзган шеърларим қатраларида қуёш бўлиб юради.

Музайяна АЛАВИЯ.

ҚАЙНОНА ҲАМ ОНА

Дунёда онадан яқинроқ, азизроқ нима бор, дейсиз. Ўзим онаман, лекин «она!» деганда, алла қандай бўлиб, юрагим узилгандай муборак жамолларини кўргим келади. Фарзанд онага тўймас экан. Шу йилнинг баҳорида онам юз ёшдан ошиб вафот қилдилар. Қўшниларим «Биз ҳам Ўғилпочча онамдайували-жували бўлиб, кўп умр кўрайлик!» деб орзу қилишади. Онамнинг болалари — эвара, чевара, куёв, келин билан икки юздан ошиб кетади. Ўзимнинг энг катта қизим тикувчи. Иккитаси инженер, иккитаси врач, бири геолог, бири химик. Ўн болам бор. Ўнта бўлса ўрни бошқа, қирқта бўлса қилиғи, дегандай ҳаммасини яхши кўраман.

Келинларимнинг бири институтда физикадан дарс беради, бири студент, бири 10-синфда ўқийди. Ҳаммаси турли соҳада ишлайди.

Қайнонам ҳали тетик, у киши бир жойга кетсалар уйимиздан файз, баракат кетиб қолгандай бўлади. Болаларим эшикдан кириши билан бувисини сўрайди. Совға-саломнинг олди ҳам бувиларига! Қайнонам туриб-туриб: «Ўғилпочча ойим билан неча йил бўлиб, тўй маърака қилиб сиз оғзимиз сенга бормади. Сен ҳам қудалар билан тотувсан, келининг ҳам ўзингга ўхшаб андишали» деб суйинадилар. Уч ўғилдан, қиздан невара, чевара кўп бўлгани учун бирини отини бирига қўйиб чақирсалар ҳам, ҳаммаси: «Лаббай, бувижон» деб келаверади, болалар бувим ёнида ўтираман деб талашишади. Онагинамнинг кўрпачаларида ўтириб, пиёлаларида чой ичаман. Саховатли қўллари теккан пиёла азиз-да!..

Матлубахон ҲОШИМОВА,
шахсий пенсионер, қаҳрамон она.

СЕВИНЧЛАРИМ

Чиндан ҳам фарзанд жуда ширин ва жондан азиз бўлар экан. Ҳаёт йўлдошим Ғафуржон Расулов «Муштум» журналида ишлар эди. 1941 йили Улуғ Ватан уруши бошланиши билан фронтга кетиб қайтиб келмади. Уч болани меҳнат билан ўстирдим. Совет мактабида ўқиб яхши таълим олдилар. Севарим педагог—4 боланинг онаси. Турмуши яхши. Катта ўғлим Марлинжон инженер-механик, кичкинам Жавлон фанлар академиясида илмий ходим.

Меҳнатим бекор кетмаганига хурсандман. Болалар ҳеч қандай меҳнатдан қочмайдилар. Одоб сақлаб, ҳурматимни келтирадилар. Қадди-бастларини, хуш муомалаларини кўрганлар: «Бизнинг болаларимиз ҳам сизникиларга ўхшасин» деб орзу қиладилар. Менинг шодлигим шунинг учун.

Булар менинг севинчларим.

Меҳринисо ОХУНБОБОЕВА.

Тошкент шаҳри.

МАҚОЛЛАР

Боланинг яхшилиги — онанинг яхшилигидан.

Ота-она аҳиллиги — оиланинг яхшилиги.

Иккинчи уй, иккинчи она (Мактабда).

Отанг боласи бўлма, одам боласи бўл...

Онанинг кўнгли болада, боланинг кўнгли далада.

Онасини кўриб қизини ол.

Боланинг бармоғи оғриса, онанинг юраги ачийди.

Қайнона ҳам она.

Она билан бола—гул билан лола.

Давлатинг — ота-онанг.

Олтин кумушнинг эскиси
бўлмас,
Ота-онанинг баҳоси бўлмас.

НОВЕЛЛА

А Л Л А

Субҳидам. Борлиқ сут билан ювилгандек ойдин, осойишта. Супада ётибман. Чорвоқда қўзичоқ маърайди. Тут дарахтининг пастки шохидан товуқ-хўрозлар тушиб, дон қидириб кетишди. Айвондаги алвон-беланчакда ётган укамни онам аста тебратиб, алла айтардилар:

...Ухла, умримнинг гули...

Она алласи! Уни тинглаб кўнгли ором олмаган кимса бормикин. У она сути билан бутун танга ёйилади.

Алла оҳангидан киприкларим яна илашибди. Қулоғимга отамнинг дўриллоқ овозлари эшитилди:

— Тур, ўғлим. Мактабга кетгунингча парварда анжирларни кўмиб қўяйлик.

Кўрпани очиб, сакраб турдим. Отам супа ёнида бир қўлларида ҳачча, бир қўлларида бел ушлаб турардилар. Нонушта қилмай, боғимиз тўрига бордик. Мен тарвақайлаб турган анжир шохларини боғлаб, оёғим билан танасидан босиб, шохларини ҳачча билан ерга қапиштириб турдим. Отам бел билан устига тупроқ босдилар.

Кун ёйилганда ток пуштасига ўтириб нонушта қилдик. Отам иссиқ чой ичадилар, мен нон чайнаб дарахтларга тикиламан. Олтин ранг, сарғиш, кўк-қорамтир япроқлар шохларидан ширт-ширт узилиб, ўзини ерга отади. Ер уларнинг силлиқ, чиройли юзларини силаб, эркалаб, бағрига олади. Жангални ҳам, аччиқ алаф, юлғунни ҳам майин майсалардек бошини силайди. Унга ўз бағрида ўсган ҳамма гиёҳлар бирдек азиз... Фарзанди-да! Ернинг дарди ҳам, қувончи ҳам шулар билан. Далаларни майсалар қоплаб, дарахтлар япроққа бурканганда Ер ҳам яшнайди, ёшаради. Яшин чақнаб, момоқалдироқ гулдураганда ажинли юзлари қорайиб, ташвишланади...

— Тезроқ чойингни ичиб ол, — дедилар отам. — Совуб қолди.

Хаёлим бўлиниб, япроқлардан кўзимни уздим. Онам иссиқ чой дамлаб келиб, ёнимизда жимгина ўтирардилар. Нуроний чеҳраларига боқиб, бағри кенг Ерни ўйладим. Ер билан онанинг нимасидир бир-бирига ўхшайди. Она—Ер... Нега шундай дейишади? Уруғ ниш уриб чиққанда илк бор Она-Ерни кўради. Бола ҳам дунёга келиб илк бор «Она» сўзини айтади. Тирноқдек уруғ Ернинг илиқ тафтида етилиб, катта дарахт бўлади. Бола ҳам... Шу бағри кенг, оддий, меҳри дарё, тоғдек бардошлиги бир-бирига ўхшаса керак. Иккиси ҳам дунёда тенги йўқ — ҳаётни туғиб, туққани сари камтар бўлади, меҳри ошади. Мўъжизакор бу заминни дунёдаги энг улуғ зот, волидаи меҳрибонга қиёс қилиб, ОНА—ЕР деб аташлари шунданмикин? Япроқлар кузда сўлиб, Ер сийнасига бош қўйгандек, инсон боласи ҳам Она олдида қўли кўксида, боши ҳам умрбод қарздор бўлиб туради...

Самар НУРОВ.

КОММУНИСТИК АХЛОҚ ВА ОДОБ МАСАЛАЛАРИ

ИЗЛАНГАНГА ЗАФАР ЁР

Август ойининг сўнгги ҳафтасида аммонийлашган суперфосфат цехида коммунистик меҳнат коллективи номини олган комсомол аъзоси Бобоқул Шарипов бошлиқ смена меҳнат вахтасини ўтади. Мана, августнинг охирги кунида ҳам Бобоқул мусобақадош Вениамин Башев сменасидан иш қабул қилиб олар экан, уларнинг меҳнат натижалари билан қизиқди.

— Бугун пландан икки процентгина ошира олдик, — жавоб берди мусобақадошига Башев.

Иш бошланишидан аввал Бобоқул смена аъзоларини мусобақадошлари эришган муваффақиятлар билан таништирди. Мақсад — Башев сменасидан орқада қолмаслик. Ҳар ким тунги вазифани ошириб бажариш учун қандай тадбирлар амалга оширилиши кераклиги ҳақида ўз мулоҳазасини айтди. Бобоқул Шарипов кундузги смена тайёрлаган ўғитни кўздан кечириб, бир оз намроқ, ёпишқоқроқ суперфосфат чиқаётганлигини аниқлади. Бунинг учун суперфосфат цехидаги шабмашинани созлаш зарур. Аммонизаторлар иши устидан контролни кучайтириш талаб қилинади. Ускуна, дастгоҳ, аппаратлар моҳир суперфосфатчилар назоратидан ўтгач, тунги смена ҳам ўз вахтасини бошлаб юборди.

Операцион бўлим аммонийлашган суперфосфат цехининг юраги ҳисобланади. Мана у ерда З. Мансурова маҳсулотларнинг тўрт транспортёрга бўлинишини бошқармоқда. У мунтазам равишда операцион бўлимнинг марказий пульти билан алоқа боғлаб туриши, аппаратчи Мардон Астонов орқали суперфосфатнинг «қайнаши» қандай кетаётганлигидан хабардор бўлиши, шунга қараб маҳсулот оқимининг бир меъёрда келишига эришиши лозим.

Аппаратчилик — суперфосфатни «қайнатиш» кишидан нозик дид, чаққонлик, билим талаб қилади. Мардон Астонов бу масъулиятли постда биринчи йил ишлаётгани йўқ. У ўз ишининг моҳир устаси. Мардон заводга биринчи бор қишлоқдан келганида ўспирин эди. Ушанда бу улкан аппаратларни кўриб ваҳми ҳам келган. Мана бир вақтлар худди ўз қаърига тортиб юбораётгандек кўринган аппаратлар энди Мардоннинг амрида. Киши ўз касбини севса, иши ҳам енгил бўлади. Бунинг учун фақат қунт билан ўрганиш, ҳалол меҳнат қилиш лозим. Кишининг қадр-қиммати унинг меҳнати билан ўлчанади, деганлари бежиз эмас. Пешана тери тўкиб қилинган меҳнат Мардон Астоновнинг ҳам обрўсини ошириб юборди. Уни яқинда Ленин партияси сафига қабул қилишди, Самарқанд шаҳар Советига депутат. Коллективда биринчи бўлиб Мардон Астонов Москва ва ленинградликларнинг юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш ҳаракатига қўшилди. Мана ҳозир ҳам лаборантка Сора Мустафоева у бошқараётган аппаратлардан чиқаётган суперфосфат сифатли эканлигини айтди.

Аппаратлардан чиққан маҳсулот саралаш бўлимига ўтказилади. Вахтада комсомол аъзоси Геннадий Егорушин. У коммунистик меҳнат зарбдори, цех ишга тушгандан буён ишлайди. Саралаш бўлими жуда масъулиятли участкалардан бири. Агар бункерчи, қуритувчи ёки аммонийлаштирувчи бирон хатога йўл қўйган бўлса, сараловчи буни аниқлаб олдини олиши керак. Суперфосфат ҳаддан ташқари қуруқ ёки нам бўлса ҳам унинг сифати бузилади. Ғалвирлардан ўтмаган суперфосфат цехга қайтарилади. У ерда қайта ишланиб, сифати яхшиланади. Завод маркаси билан чиқадиган минерал ўғитларнинг сифати саралаш бўлимининг ишига боғлиқ. Шунинг учун ҳам бу иш Геннадий Егорушин каби тажрибали кишиларга топширилган.

Саралаш бўлимидан минерал ўғитлар қоғоз копларга жойланиб, юк ортиш майдонига оширилади. Ўғитларни қоплашдаги оғир операциялар механизациялаштирилган. Лекин бу ерда вахтада турган С. Мамутова, Ф. Самиева ва А. Чумаковаларнинг қўли қўлига тегмайди. Ўғит тўлдирилган қопларнинг оғзи махсус машинада тикилиб, транспортёрга қўйилади. Юк ортиш майдонида минерал ўғитлар вагонларга жойланиб, суперфосфат станциясига жўнатилади. У ердан ҳар куни қатъий график бўйича эрта тонгда қудратли тепловозлар минерал ўғитларга лиқ тўла вагонларни республикамизнинг турли районларига олиб кетади.

Август ойининг сўнгги кунида ҳам Бобоқул Шарипов сменаси самарали меҳнат қилди, ўз мусобақадошларидан орқада қолмади. Ўтган ойда чиқарилган минерал ўғитлар мажбуриятдагидан ҳам ошиб кетди.

Цехнинг печь бўлимида газ қутилари ҳаво ўтказиб юбораётганлиги аён бўлиб қолди. Куйдириш печларида колчедан ёмон ёна бошлади. Газнинг концентрациялашуви камайди. Оқибатда хом ашё ортиқча сарф бўла бошлади. Технология бузилгач, юқори сифатли маҳсулот чиқиши ҳам амри маҳол. Демак, тезликда газ қутисини алмаштириш керак. Вазифа шу даражада мураккаб эдики, ёниб турган печларни ўчирмасдан қутини алмаштириш зарур эди. Бу ниҳоятда оғир, кишидан моҳирликни талаб қилади. Акс ҳолда — печларни совутиб ремонт қилинадиган бўлса, маҳсулот чиқариш икки-уч кунга тўхтаб қоларди. Шундай пайтда бош механик олдига слесарлар бригадири Саидмурод Садриддинов кириб келди.

— Рухсат этсангиз, шу ишни мен бажарсам,— илтимос қилди у ва ўз режаларини ўртага ташлади. Бригадирнинг қатъий плани механикка маъқул бўлди.

Саидмурод ишга пухта тайёргарлик кўрди, операция қилувчи хирург каби бутун асбоб, эҳтиёт қисмларни ҳозирлаб қўйди.

Камерада тўпланиб қолган газ ҳам, қизиб турган печь корпуслари ҳам Саидмуроднинг иродасини букололмади. Уз ишининг моҳир устаси Саидмурод Садриддинов дўстларининг ёрдамида газ қутисини нормал шароитдагига нисбатан 4 соат илгари алмаштирди. 4 соатда неча-неча вагон минерал ўғит чиқариш мумкин. Бу Саидмурод Садриддиновнинг биринчи жасорати эмас.

Саидмурод Садриддинов каби соф виждонли, ишнинг кўзини биладиганлар заводда кўплаб топилади. Шунинг учун ҳам завод шу йилнинг март ойидаёқ етти йиллик планни ялпи маҳсулот тайёрлаш бўйича муддатидан олдин бажарди.

Етти йилликнинг ўтган олти йили ичида рационализаторлик таклифларини ишлаб чиқаришга жорий қилиш билан бир миллион сўм қўшимча фойда олинди. Утган йилнинг ўзидаёқ заводда йилига 191 минг сўм фойда келтирадиган ихтирочилик ва рационализаторлик таклифлари жорий қилинди. Бу йилги эришилаётган ютуқлар ҳам ёмон эмас. Серунум техника, илғор технология заводда янгидан-янги участкаларни эгаллаб бормоқда. Аммонийлашган суперфосфат ишлаб чиқаришни ўзлаштириш меҳнат унумдорлигини донадор суперфосфат чиқариладиган даврга нисбатан 48 процент ошириб юборди. Завод давлатдан дотация олмай, рентабель ишлайдиган бўлди.

Лекин буларнинг ҳаммаси минерал ўғитларга ошиб бораётган талабни қондира олмасди. Шунинг учун ҳам завод коллективи суперфосфат ишлаб чиқаришни кескин ошириш мақсадида корхонани реконструкция қилишга киришди. Эски «ВХЗ» системасидаги печлар юқори қувватли, техник жиҳатдан takомиллашган «КС-100» печлар билан алмаштирилди, турбогазпуркагичларнинг ҳам қуввати оширилди. Янги печларнинг иккитаси эски печлардан тўрттасининг ўрнини боса олади.

Завод ишчилари, инженер-техник ходимлари ҳар бир нарсага тежамлилик нуқтаи назаридан қарайдилар. Масалан, улар ўрнатилаётган янги қозонлар лойиҳасига танқидий ёндошиб, уни такомиллаштирдилар. Қувурларнинг иситиладиган қисмини қисқартириб, лойиҳачилар мўлжаллаган 350 градус ўрнига, чиқаётган газнинг температурасини 500 градусга пасайтиришга эришдилар. Бу эса қуруқ электр фильтрларининг узоқ муддат нормал ишлашини таъминлайди. Инженер-химик М. Исхоқов, мастер Н. Бурдин, техник В. Крепостнойларнинг таклифи билан қозон-утилизаторларга конденсат сув берилиши трубаларнинг ишлаш муддатини анча оширди.

Қ. Камолов, Ф. Хамидулина ва Ю. Махлисларнинг колчеданни «қайновчи» қатламда куйдирувчи печларга ўтказиш ҳақидаги таклифлари завод иқтисодий ҳаётида катта воқеа бўлди. Шунингдек, Қ. Камоловнинг контакт аппаратларда бешинчи қатламни ўрнатиш, химик-инженер К. Садовскийнинг суперфосфат камераларининг айланиш тезлигини ошириш борасидаги таклифлари заводга йилига 150 минг сўмни иқтисод қилиш имконини бермоқда.

Ч. АМЕТОВ,
Г. КУЗНЕЦОВ,
Самарқанд суперфосфат заводи.

Ленинград районидаги «Партия XX съезди» колхозида терим суръати кун сайин оширилмоқда. Мазкур хўжаликнинг фидокор пахтакорлари ҳар куни тайёрлов пунктига неча ўн тонналаб «оқ олтин» жўнатишга муваффақ бўлаётирлар. Суратда: тайёрлов пунктига йўл олган «оқ олтин» карвони.

Г. Бойко фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

СУТ БУЛОҒИ

КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорларини амалга ошираётган Янгиқўрғон районидаги «Победа», Карл Маркс номли, «Партия XXII съезди» колхозларининг меҳнатсевар чорвадорлари катта ғалабани қўлга киритдилар. Улар сигирлар парваришини яхши йўлга қўйиб, давлатга сут сотиш йиллик планини муддатидан олдин бажардилар. Давлатга «Победа» колхози пландаги 143 тонна ўрнига 153 тонна, Карл Маркс номли колхоз 133 тонна ўрнига 140 тонна, «Партия XXII съезди» колхози 121 тонна ўрнига 123 тонна сут топширди.

Давлатга сут сотиш давом этмоқда.

К. ЙЎЛДОШЕВ,
Андижон области.

ЎзТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ПАХТАНИНГ ИЛК БУНКЕРЛАРИ

Қўриқ ерлардаги «Гулбоғ» совхози Фарғона водийсида биринчи бўлиб машинада пахта теришга киришди. Теримни механик-ҳайдовчилардан Маматқул Жўраев, Абдураим Ирисалиев ва Абдуллажон Мирзааҳмедовлар бошлаб беришди.

Совхоз механик-ҳайдовчилари бу йил олти ярим минг тонна пахтани, яъни етиштирилган бутун ҳосилнинг ўндан саккиз қисмини машиналарда териб олишга аҳд қилишди.

ЕТТИ ЙИЛЛИК ТЕНГДОШИ ЎСМОҚДА

Давлат комиссияси 6 сентябрда етти йиллик тенгдоши бўлган Фарғона нефтни қайта ишлаш заводида «Элоувт» технология установкалари янги комплексини фойдаланиш учун қабул қилди.

Бу комплекс ўзлаштирилгач, корхонада нефтни дастлабки қайта ишлаш маҳсулотлари ҳажми бир ярим баравардан зиёд ортади.

МАШИНА ДАЛАЛАРДА

Фарғона областида пахтани машинада териш бошланди. «Қўқон» совхозида механик-ҳайдовчилардан Деҳқонбой Жўраев, Тўхтасин Бектошев, Комилжон Холматовлар пахтани машинада териб олишга киришдилар. Улар мавсумда ўз машиналари бункеридан юз эллик тоннадан ҳосил тўкиш мажбуриятини олганлар. Пахта группа усулида териб олинмоқда. Териб олинган ҳосил бункерлардан пахтани қоп-қанорсиз ташувчи прицепларга ортилиб, тайёрлов пунктларига етказиб берилади.

МУДДАТИДАН ОЛДИН

Фарғона водийси ер ости бойликларини қидирувчилар нефть ва газ саноати ходимлари байрамини яхши нишонладилар. Пармаловчилар етти йиллик планни муддатидан олдин адо этдилар.

Абдунаби Исоқов бошлиқ пармаловчилар бригадаси коллективини яхши меҳнат муваффақияти билан табриклаш мумкин. Исоқов раҳбарлик қилаётган коллектив Наманган яқинидаги янги конда 3.738 метр чуқурликдаги стволни муваффақиятли пармалади. Яқин кунларда мана шу қудуқ синаб кўриш учун фойдаланишга топширилади.

ОЛИМЛАР ЗАВОД ЦЕХЛАРИДА

Тошкентдаги «Октябрь революцияси» тепловоз-вагон ремонти заводи ишчилари кўп йиллардан бери олимлар билан дўстлашиб қолганлар. Завод цехларида кейинги вақтда таниқли экономистлар ва юристлар, химиклар ва медиклар, тарихчилар ва философлар бўлишди.

Агитаторлар Педагогика фанлари илмий-тадқиқот институтининг вакиллари ишчилар ҳузурига меҳмон бўлиб келишларини ва улар ёш авлодни тарбиялаш тўғрисида суҳбатлар ўтказишларини хабар қилдилар. Педагогика фанлари кандидатлари Х. Хуррамов, А. Тожихўжаев, илмий ходимлар Х. Юсупов, С. Раҳимова ва бошқа олимлар ўн учта цехда — пўлат қуйиш, тепловоз, вагон ремонти, асбобсозлик, темирчилик цехида бўлдилар. Улар ўз суҳбатларида болаларга тарбия ва билим беришни биргаликда олиб бориш, ёшларда меҳнат малакалари ва коммунистик эътиқоднинг шаклланишига оид муҳим масалалар устида тўхталиб ўтдилар.

Бундан кейин ҳам ана шундай учрашувлар ўтказишга қарор қилинди. Болаларни оилада ва мактабда тарбиялаш темаларида савол ва жавоб кечалари, ишчи ёшлар ўртасида мунозаралар ўтказиш белгиланди.

(ЎзТАГ).

КИМНИ АЛДАМОҚЧИСИЗ?

Сирдарё область Гулистон районидаги Навоий номли колхоз чорвадорлари қишловга яхши тайёргарлик кўришяпти. Хўжаликда дағал хашак тайёрлаш топшириғи бажарилди. 370 тонна бедадан 300 тоннаси ғарамлаб, қишлов жойларига ташиб келтирилди. Маккажўхоридан силос бостириш ҳам тугалланай деб қолди.

Бироқ, райондаги кўпчилик хўжаликларда чорва моллар қишловига тайёргарлик дуруст боряпти, деб бўлмайди. Калинин номли колхоз раҳбарлари бу иш билан дурустроқ шуғулланиш, чорва моллар учун мустаҳкам озуқа базаси яратишни ўйлаш ўрнига кўзбўямачилик қилиш, район ташкилотларини алдаш йўлига ўтиб олишган. Колхознинг районга берган маълумотларида 150 гектар майдонда беда борлиги кўрсатилган. Мутахассислар текшириб кўришганда бор-йўғи 38 гектар ерда беда мавжудлиги аниқланди. Шунинг учун ҳам колхоз пландаги 380 тонна ўрнига 65 тонна қуруқ беда тайёрлади, холос. Янгидан экилган 35 гектар майдондаги бедазорда ҳам ҳосилнинг баракаси йўқ.

Колхоз раҳбарлари ўз уқувсизликлари ва масъулиятсизликларини «бедани шўр ерга эккан эдик, кучимиз етишмади» деган баҳоналар билан никоблашга ҳаракат қиладилар. Маккажўхоричиликдаги вазият бундан ҳам оғир. 100 гектар ерга экилган маккажўхорининг қоқ ярмида ҳосил йўқ. Аввало, уруғни пала-партиш экиш, сўнгра эса экинни қаровсиз қолдириш оқибатида маккажўхори жуда сийрак кўкарган, қатор ораларини бегона ўтлар босиб кетган. Маккажўхорига муносабат ана шундай бўлганидан кейин, планда белгиланган 1 минг 380 тонна ўрнига атиги 260-300 тонна ўртасида силос бостирилганига ажабланмаса ҳам бўлади. Колхозда расмият учун К. Зоидов бошлиқ ем-хашак тайёрлаш бригадаси тузилган. Унинг ихтиёрида ишлайдиган кишилар сони 3 киши, холос.

«Ленинский путь» колхозининг раиси ўртоқ Собиров жамоат чорвачилигининг қишлоқ хўжалигида тутган ўрнини асло инкор этмайди. Кенгаш ва йиғилишларда гўшт, сут, тухум ва шунга ўхшаш маҳсулотларни кўпроқ тайёрлаш ҳақида ваъзхонлик қилади. Амалий ишга келганда бунинг тамоман аксини кўрасиз. Фактларга мурожаат қиламиз: колхоз фермаларида 300 бош қорамол бор. Аммо улар қишда нима ейди, нима қўяди, бу ҳеч кимни қизиқтирмаётир. Маълумотларда ҳамма ишлар кўнгилдагидек кўринади. Колхозда мавжуд бедапоялар текшириб кўрилганда, пландаги 241 гектар ўрнига 65 гектар майдонда беда борлиги маълум бўлди. Шу кунгача хўжаликда 470 тонна беданинг учдан бири ҳам тайёрлангани йўқ. Ўриб-йиғиб олинган бедалар ҳам яхшилаб ғарамланмаганидан пайхон бўлган ва нес-нобуд қилиняпти.

«Октябрь» колхозида ем-хашак тайёрлашни жадаллаштириш учун мавжуд имкониятлардан қониқарсиз фойдаланиляпти. 113 гектар ердаги маккажўхори силосбоп бўлиб етилган. Уни ўз вақтида ўриб-йиғиб слиш ва пешма-пеш силослаш учун колхозда 2 та комбайн, 1 силосорезка агрегати бор. Аммо бу техниканинг куни ўтяпти-ю, лекин ишнинг унуми бўлмаяпти. Имиллаш натижасида 2 минг 200 тонна силоснинг ҳали ярми ҳам бостирилмай турибди. Дағал хашак тайёрлаш ҳам ана шундай суст боряпти. Ҳамма иллат шундаки, колхоз раиси ўртоқ М. Раҳимов «Чорва қишловига тайёргарлик чорвачилик ходимларининг иши», деб ўзини четга олиб юрибди.

Умуман олганда, районда чорва моллар қишловига тайёргарлик ишлари яхши эмас. Ем-хашакнинг қайси турини олиб кўрманг, план ярим йўлда ётибди. Айниқса дағал хашак, беда тайёрлаш суръати жуда суст. Кўпгина хўжаликларда беданинг иккинчи ўрими ҳали ҳам тугалланмаган. Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари чорва қишловига тайёргарлик билан боғлиқ бўлган ишларга етарли куч ажратмаётирлар. Кўп ҳолларда ем-хашак тайёрлаш бригадаларининг нима иш билан шуғулланаётганлиги контроль қилинмайди.

Гулистон район партия, совет, хўжалик ташкилотлари раҳбарлари бундан тегишли хулоса чиқариб, чорва қишловига тайёргарлик кўриш соҳасидаги нуқсонларни тезда бартараф этишлари керак.

С. ҲИДОЯТОВ.
«Совет Ўзбекистони»нинг штатсиз мухбири.

БЎЗ ЕРЛАРГА

Самарқанддаги Куйбишев номли қишлоқ хўжалик институти ветеринария факультетини 137 йигит-қиз битириб, ҳаётга йўлланма олди. Улар Сирдарё, Сурхондарё, Бухоро, Тошкент областлари ва Қозоғистоннинг қўриқ ерларидаги колхоз ва совхозларга жўнаб кетдилар.

СИФАТ БИРИНЧИ ЎРИНДА

Ғаллаорол районидаги ихтисослаштирилган «Бахмал» бўрдоқичилик совхози ташкил этилганига энди бир йил бўлди. Шу кунларда совхознинг 3 мингдан зиёд қорамоллари кенг ва ям-яшил ўтлоқларда боқиб семиртирилаётир. Ҳар бир қорамол бир кеча-кундузда 700-800 грамм семирмоқда. С. Қаршибоев, Т. Маметов ўртоқлар ўзларига бириктилган молларни яхши парвариш қилишиб, арзон ва сифатли гўшт етиштиришда қувончли натижаларни қўлга киритаётирлар. Моҳир молбоқарлар қарамоғидаги ҳар бир мол бир кеча-кундузда 1 килограммдан зиёдроқ семирмоқда.

Бўрдоқичилик совхози ишчилари ва мутахассислари, Чорвачилик илмий-текшириш институти илмий ходимлари билан ҳамкорликда яхши зотли моллар яратиш йўлида ҳам самарали меҳнат қилаётирлар.

Б. УБАЙДУЛЛАЕВ,
У. НОСИРОВ.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»да босилгандан КЕЙИН

«ОШХОНАЛАР ТОЗА БЎЛСИН»

Тошкент шаҳар ижроия комитети ҳузуридаги умумий овқатланиш бошқармасига қарашли ошхоналарда озодаликка эътибор берилмаётганлиги газетамизнинг шу йил 28 август сонида босилган юқоридаги сарлавҳали мақолада танқид қилинган эди.

Умумий овқатланиш бошқармасидан юборилган жавоб хатида бундай дейилади:

Мақола Тошкентдаги барча ошхона, буфет ходимларининг йиғилишида муҳокама қилинди. Гуноҳкорларга тегишли чора кўрилди.

Куйбишев район ошхоналар трестининг директори ўртоқ Пўлатовга қаттиқ виговар берилган.

Шаҳардаги барча жамоат овқатланиш жойларида, ошхоналарда тозаликни доимо сақлаш учун бошқарма томонидан бир қанча қўшимча тадбирлар белгиланган.

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИДА

«ЗАНГОРИ ЁҚИЛҒИ»НИНГ ТУҲФАЛАРИ

МОСКВА. СССР Халқ хўжалиги кенгашида ТАСС мухбирига қуйидагиларни айтишди:

8 мамлакат халқ хўжалигида газ ишлатилаётганлиги туфайли етти йиллик мобайнида олти миллиард сўм тежалди. Бу эса шу давр ичида газ саноатига сарфланган жамики капитал маблағлардан икки баравар кўп.

Эндиликда 80 тадан кўпроқ домна печи ва мартен печларининг ярми табиий газ билан ишлайдиган бўлиб қолди. Натижада агрегатларнинг иш унуми ошди, металл сифати яхшиланди.

Ҳозирги вақтда газ асосида икки юзта ҳар хил химиявий маҳсулотлар — полиэтилен, синтетик каучукнинг кўпгина турлари, минерал ўғитлар ишлаб чиқарилмоқда...

Мамлакатнинг кўпгина шаҳарлари, посёлкалари «зангори ёқилғи»дан фойдаланадиган бўлиб қолди. Эндиги беш йилликда арзон ёқилғидан фойдаланадиган аҳоли 125 миллион кишига етказилади.

РАНГЛИ МЕТАЛЛУРГИЯ ГИГАНТИ

НАЛЬЧИК. Тирниауз вольфрам-молибден комбинати қурилганига 25 йил тўлди. Баланд тоғли ерда қийин шароитда қурилган бу комбинат юксак даражада механизациялашган ва автоматлашган йирик корхонага айланди. Комбинат билан бирга унинг коллективи ҳам ўсди. Бу корхонада 34 миллат намояндалари меҳнат қилмоқда. Кончилардан энг яхши иш кўрсатган ходимларнинг катта группаси корхона юбилейи куни муносабати билан РСФСР Олий Совети Президиумининг ва Кабарда-Балқария АССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланди.

ВЕНЕРАНИ ФОТОГРАФИЯ ВОСИТАСИДА КУЗАТИШ

ПУЛКОВО. Венера орбита бўйлаб ҳаракат қилаётганида энди унинг ҳолатини астрономлар дуганинг 0,3 секундига қадар бўлган аниқлик билан белгилаб берадилар. Пулково обсерваториясида ясалган ва жаҳонда биринчи бўлган планета фотокамера туфайли бундай аниқликка эришилди. Шу камера ёрдамида планетанинг фотопластинкалардаги сурати аниқ, чўзилмаган ҳолда ва айни вақтда ёрқин бўлиб тушади. Шу кунгача Венеранинг элликта фотосурати олинди.

САНОАТ ЭСТЕТИКАСИ

Корхоналардаги меҳнат унумдорлигини янада ошириш, тайёрланаётган маҳсулот сифатини яхшилаш, ишлаб чиқарилаётган буюмларнинг чидамли бўлиши масалаларига партия ва ҳукуматимиз доимо катта аҳамият бериб келмоқда. Бу масалаларни ижобий ҳал қилиш меҳнатни тўғри ташкил қилиш, илғор тажрибани оммалаштириш, ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш ва автоматлаштириш билангина чекланиб қолмайди. У ишлаб чиқаришнинг умумий маданияти қай даражада эканлигига ҳам боғлиқдир.

Ҳозир корхоналарда ишлаб чиқариш маданиятини ва техника эстетикасини янада яхшилаш мақсадида қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Бу соҳада қилинган ишларни жамлаш ва баҳолаб чиқиш учун область касаба союз ташкилоти ташаббуси билан область корхоналарида жамоат кўриги ўтказилмоқда. Бу кўрикнинг асосий мақсади—ишлаб чиқариш корхоналаридаги, транспорт, алоқа, қурилиш ва қишлоқ хўжалиги соҳасидаги ишчилар, инженер-техник ходимлар, колхозчиларни ишлаб чиқариш маданиятини оширишга сафарбар этиш ва шу йўл билан моддий ва маданий фаровонликни янада оширишга эришишдан иборатдир. Бу кўрик турли корхоналарда қулай шарт-шароитлар яратишда, меҳнат активлигини янада оширишда муҳим роль ўйнамоқда. Кўрик жуда кўп масалаларни ўз ичига олади. Бунинг учун, аввало, ишлаб чиқариш маданияти ва техника эстетикасини кўтариш юзасидан маълум план тузиб чиқилган бўлиши керак. Бу план икки-уч йил ичида қилинадиган ишларни ўз ичига олиши лозим; ишлаб чиқариш ускуналарини рационал жойлаштириш, ишчиларга қулай, хавфсиз иш шароити яратиб бериш, ишлаб чиқаришда қўлланиладиган турли хил хом ашёларни тўғри ва махсус ерларга тушириш; йиғув процессларини механизациялаш ва ишлаб чиқариш чиқиндиларини ўз вақтида олиб чиқиб кетишни ташкил этиш; ишлаб чиқариш корхоналаридаги ҳамма биноларда вентиляция системалари ўрнатиш; корхоналар жойлашган территорияларни кўкаламзорлаштириш, гулзорлар, хиёбонлар ташкил этиш, уларни агитацион кўргазмалар ва бошқа турдаги безаклар билан жиҳозлаш; йўлларни, йўлкаларни ва ўтиш жойларини ҳамма вақт тоза сақлаш ва шунга ўхшаш қатор тадбирлар кўрик шартларини ташкил этади.

Область касаба союзи фаолияти доирасига кирадиган 25 ишлаб чиқариш корхонаси — 12 босмахона, офсет босма фабрикаси, махсус ҳарф терув фабрикаси, граммпластинка заводи, кинотехника устахоналари, Ўзбекистон бадиий фондига қарашли «Рассом» комбинати, театр жамиятининг ишлаб чиқариш комбинати ва шунга ўхшаш бир қанча корхоналар кўрикда актив иштирок этаётирлар.

Жамоат кўригига ишчилар, инженер-техник ходимлар ва идора-хўжалик ишлари билан шуғулланувчиларнинг ҳаммаси сафарбар қилинган. Кўрикда қатнашаётган корхоналар ичида, айниқса, Ўзбекистон КП Марказий Комитети Бирлашган нашриёти коллективини алоҳида қайд қилиб ўтиш лозим. Бу корхонада ишлаб чиқариш маданиятини ошириш масаласида жуда муҳим тадбирлар амалга оширилмоқда. Корхонада 1.500 ишчи меҳнат қилмоқда. Нашриётда 7 кишидан иборат кўрик комиссияси 7 та цех кўрик комиссиялари ёрдамида қисқа вақт ичида 243 ишчининг таклифларини йиғиб олишга муваффақ бўлди. Улардан 156 таси ишлаб чиқаришга татбиқ қилинди, 14 таси реализация арафасида турибди, қолган 73 таклифни кўриб чиқиш эса 1966 йил планига киритилди. Қуйидаги амалга оширилган ишлар, айниқса мақтовга сазовордир: 28 та бино участкаси ва 4 та цех биноси ҳамда 1.100 дона турли хилдаги ишлаб чиқариш ва идора мебеллари капитал ремонтдан чиқарилди. 24 та эскириб қолган асбоб-ускуна янги станок ва машиналар билан алмаштирилди. 4 та вентиляцион установка янгидан қурилди ва капитал ремонтдан чиқарилди. Шу жумладан, ҳарф териш цехига янги «КД-10» кондиционери ўрнатилди. Бундай ижобий мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

750 киши ишлайдиган граммпластинка заводида ҳам техника маданиятини яхшилаш юзасидан жуда кўп самарали ишлар қилинмоқда. Бу ердаги 9 кишидан иборат умумзавод кўрик комиссияси 113 ишчининг таклиф ва мулоҳазаларини йиғди. Булардан фақат 7 тасигина яроқсиз топилди, 42 таси ишлаб чиқаришга татбиқ этилди, 64 таклиф эса амалга оширилиш арафасида турибди. Бу заводдаги типография цехида янги линотип ўрнатилди, бу линотип қўл билан ҳарф терадиган 4 кишининг ишини бажаради. Корхонада 5 та фонтанча қурилди, 50 квадратметр ердаги пол ремонтдан чиқарилди. Шунингдек 10 та верстак ва 200 та янги стул сотиб олинди. Ишчилар киядиган коржомаларни ювиш учун махсус кир ювиш машинаси ўрнатилди. Булардан ташқари, ишлаб чиқаришдаги муваффақиятларни акс эттириб турадиган информацион варақалар узлуксиз чиқариб турилмоқда ва заводнинг эстетик фонини безашга махсус рассом таклиф қилинган.

Областдаги фақатгина 10 та корхонанинг ўзидан жамоат кўриги даврида 500 та таклиф тушган. Бу таклифларнинг бари ишлаб чиқариш маданиятини ошириш, меҳнат қилиш учун янада қулай шароит яратиш ва шу йўл билан ишлаб чиқариш суръатини ошириш, ишлаб чиқарилган маҳсулотнинг таннархини камайтиришга эришиш масалаларига қаратилган.

Жамоат кўригининг самарали натижалар бераётганини ҳисобга олиб, маданият ходимлари Тошкент область касаба союз ташкилоти кўрик муддатини аввал айтилганидек 15 августда якунламасдан, уни яна давом эттиришга ва ишчилар томонидан тушаётган таклифларни йиғиш ҳамда бутун куч ва имкониятни ана шу таклифларни тезроқ турмушга татбиқ этишга қаратишни лозим топди.

Шунинг учун ҳам жойлардаги кўрик комиссиялари ўз фаолиятларини бўшаштирмай, ишлаб чиқариш маданиятини янада юксалтириш ва техника эстетикасини кўтариш масаласига жиддий эътибор бермоқлари лозим.

И. ИКРОМОВ,
маданият ходимлари касаба союзлари Тошкент область комитетининг раиси.

ЕР ШАРИНИ АЙЛАНИБ

ХУНУК РАҚАМЛАР

ЖЕНЕВА, 7 сентябрь. (ТАСС). Халқаро соғлиқни сақлаш ташкилотининг маълумотларига қараганда, рак касаллигидан ўлувчилар сони «даҳшатли суратда ортиб бормоқда».

Докладда, жумладан бундай дейилади: 1952 йилдан тортиб 1962 йилгача Европа мамлакатларида рак касаллигидан ўлганлар сони икки баравар кўпайди. Қўшма Штатларда уларнинг сони 60 процент, Канадада 55 процент ортди. Статистика маълумотлари ана шу мамлакатларнинг кўпчилигида хотин-қизлардан кўра эркаклар орасида рак касаллигидан ўлувчилар кўп эканлигини кўрсатади. Булар, асосан, 65 ёшдан тортиб 75 ёшгача бўлган кишилардир. Доклад авторларининг фикрича, тамаки чекиш рак касаллигининг тарқалишига сабаб бўлмоқда.

1962 йилда Ғарбий Берлинда бу касалликдан ўлувчилар сони жуда ортиб кетди. Ғарбий Берлинда бир миллион кишидан 556, Шотландияда 553, Англия ва Уэльсда 510 ва Австрияда 411 киши рак касаллигидан ўлган.

1953 йилда Қўшма Штатларда бир миллион кишидан 148 таси рак касаллигидан ўлган бўлса, 1963 йилда уларнинг сони 231 кишига етди.

ИРОҚНИНГ ЯНГИ ҲУКУМАТИ

БАҒДОД, 6 сентябрь. (ТАСС). Бош министр Абдил Раззоқ Ориф бугун Ироқнинг янги ҳукуматини тузди, деб хабар беради Бағдод радиоси. Ироқ президенти Абдил Салом Ориф министрларнинг янги кабинетини тузишни Орифга топширганлиги радио хабарида кўрсатиб ўтилади.

ҚИШЛОҚЛАРГА ЎТ ҚЎЙМОҚДАЛАР

ХАНОЙ, 6 сентябрь. (ТАСС). Вьетнам информация агентлиги «Озодлик» агентлигининг хабарига асосланиб қуйидагиларни билдиради: АҚШ ва унинг қўғирчоқлари авиацияси кейинги бир неча ой ичида Жанубий Вьетнамнинг марказий қисмидаги Фу-Иен вилоятида кўп қишлоқларни бомбардимон қилди ва бу қишлоқларга заҳарли моддалар ташлади.

Баъзи қишлоқлар, масалан, Фу-Лак, Вунг-Тау, Ми-Фу, Кань-Фу, Кань-Тинь қишлоқлари тамомила ёндириб юборилди. Америка самолётлари кўп районлардаги қишлоқларга 200 килограммдан тортиб 500 килограммгача бўлган вазндаги бомбаларни, шунингдек напалм бомбаларини ташладилар.

Июль ойининг ўзидагина ана шу бомбардимонлар натижасида Фу-Иен вилоятида 132 киши, шу жумладан 40 бола ўлди. 150 киши ярадор бўлди, икки минг уй, саккиз мактаб, беш ибодатхона ва ихром ёниб кетди.

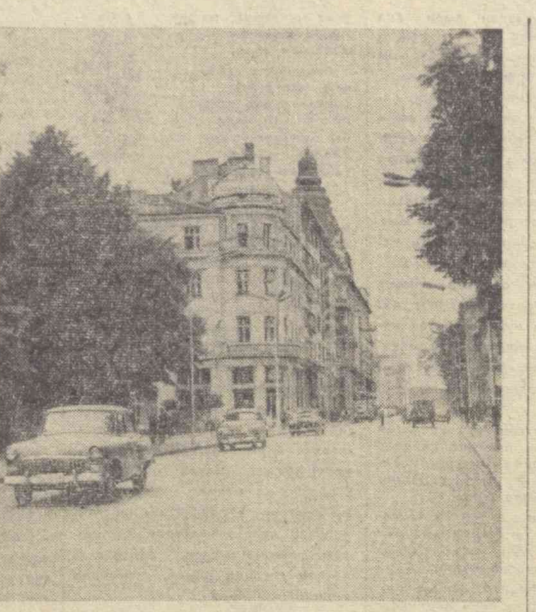

Болгария Халқ Республикаси. Суратда: Республика пойтахти София шаҳрининг Ленин кўчасида.

В. Шандрин фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

СОВЕТ ФИЛЬМЛАРИ ЛАОСДА

ВЬЕНТЬЯН, 7 сентябрь. (ТАСС). Бу ерда Совет кинофильмлари фестивали тамом бўлди. Лаос аҳолиси бир ҳафта ичида совет киносанъатининг «Тириклар ва ўликлар», «Ҳаётбахш ўлим», «Жўра», «Йўл», «Цирк саҳнасида» ва шулар сингари асарларини томоша қилди. Шаҳардаги энг катта «Лансан» кино театрига ҳар куни бир мингдан ортиқ томошабин кириб турди. Жала қуйиб туришига қарамай, неча минглаб кишилар совет кинофильмларини кўрмоқ учун навбат кутиб турдилар. «Тириклар ва ўликлар» бадиий фильми вьентьянликларда жуда катта қизиқиш туғдирди. «Бу фильм,— деди Лаос молия министри Сисук Чампассак,— бизга тинчлик учун қандай кураш олиб бориш кераклигини ўргатади».

ВЕНЕСУЭЛА ФОЖИАСИ

Менинг ватаним жуда дилрабо. Венесуэлада бўлган ҳар бир киши бу меҳмондўст ва гўзал ўлкани сира унутмайди. Мамлакат территорияси жуда катта, ер ости бойликлари ҳисобсиз. 912 минг квадрат километр майдонда саккиз миллион ватандошим яшайди. Венесуэла—20 штат, иккита мустақил территория ва мамлакат пойтахти Каракас шаҳри жойлашган федерал округни бирлаштирувчи республикадир.

Латин Америкасидаги барча халқлар каби венесуэлаликларнинг тарихи ҳам кескин бурилишларга тўладир. Сиёсий жиҳатдан Венесуэла вулқонга ўхшайди. У XIX аср бошларида мардона кураш олиб бориб, Испания мустамлакачилари зулмини улоқтириб ташлаган биринчи мамлакатдир. Испаниянинг Америкадаги мустамлакаларида мустақиллик учун жанглар бутун қитъага ёйилди. Бизнинг халоскоримиз, халқимизнинг фахри ва ғурури бўлган Боливар бу курашга раҳбарлик қилди. У 1821 йилда мустақил Буюк Колумбия ҳукуматига бошчилик қилди. Буюк Колумбиядан 1830 йилда Венесуэла ажралиб чиқди. Озодликка бўлган сўнмас муҳаббат, мустақиллик учун қатъий интилиш ўшандан буён халқимнинг қалбида яшаб келмоқда. Ер юзидаги ўз озодлиги учун курашаётган барча халқлар билан жанговар бирдамлик халқимизнинг хислатларидан биридир.

Федерал уруш мамлакат ҳаётидаги муҳим воқеалардан биридир. Бу уруш 1859 йилнинг дастлабки ойларида бошланиб, 1863 йилда тугади. Бу феодаллар ва қулдорларга қарши олиб борилган уруш эди. Венесуэла халқи ажойиб ақл эгаси бўлган баҳодир Самора раҳбарлигида ўз душманларига қарши жанг қилди. Меҳнаткашлар Саморани озодлик учун адолатли курашни охирига етказадиган киши деб ҳисоблардилар. Лекин венесуэлаликларнинг орзуси амалга ошмади. Сотқин отган ўқ генерал Саморанинг ҳаётини узиб қўйди. Сотқинлар олигархия билан тил бириктирдилар. Ўшандан буён мамлакат кўпгина ички ва ташқи ларзаларни бошидан кечирди. Иккинчи жаҳон урушидан сўнг халқимиз устида чет эл зулми ва ички реакция булутлари тўплана бошлади. АҚШ монополиячилари Венесуэла экономикасининг хўжайини бўлиб олдилар. Қонли диктаторлар Перес Хименес ва Бетанкур уларнинг содиқ ёрдамчилари эди. Бетанкур халқимизга хоинлик қилибгина қолмай, венесуэлаликларни шафқатсизлик билан таъқиб этди. «Олдин отинглар, сўнгра эса текширинглар». «Ўладиган қилиб отинглар» деб буюрган ҳам ўша Бетанкур эди.

Халқ ва ватанни деб бош кўтарган ватанпарвар демократларга Бетанкур репрессия билан жавоб берди. Турмалар сиёсий маҳбуслар билан тўлиб кетган, кўпгина парламент аъзолари қамоққа олинган, халқ вакиллари Хесус Фариа, Симон Саес Мерида, Помпейо Маркес, Густаво ҳамда Эдуардо Мачадо, Гарсия Понсе ва бошқа кўпгина депутатлар қонунга хилоф равишда қамоқда сақланмоқда.

Бетанкур Америка югирдаги ролини зўр иштиёқ билан бажарди. Рауль Леонининг ҳозирги ҳукумати ҳам Бетанкур йўлидан бормоқда. Бу ҳукумат ҳам империалистларнинг буйруқларини адо этяпти, ҳеч қандай жиддий ўзгариш юз бергани йўқ. Мамлакатда ҳозир ҳам аввалгидек террор тузуми ва ҳуқуқсизлик ҳукм сурмоқда.

Сиёсий маҳбусларга афв бериш ва ватаним халқлари демократик ҳуқуқларини ҳимоя қилиш юзасидан шу йил июль ойида Римда бўлиб ўтган Европа конференцияси даврида мамлакатдаги аҳвол кескин қораланди. Менга конференцияда ватанимнинг бошига тушган иқтисодий ва социал фожиа ҳақидаги ахборотни ўқиб бериш топширилди.

Рад этиб бўлмайдиган рақамлар ва фактлар Венесуэланинг иқтисодий ҳаётида янки капиталистик монополиялари ҳукмронлик қилаётганлигини кўрсатиб турибди. Ҳукумат ҳамда ҳозирги тузумни қўллаб-қувватлаётган расмий матбуот Римда бўлиб ўтган конференцияни «кўпорувчилик» деб баҳолади. Менинг мамлакатимдаги тараққиёт душманлари конференция қатнашчилари Венесуэлага қарши чиқдилар, деб туҳмат қилмоқдалар. Бу мутлақо ёлғондир. Халқимизнинг ҳамда Европадаги бир қанча мамлакатлар халқларининг вакиллари Венесуэлани эмас, балки Венесуэла халқи манфаатларига сотқинлик қилган ҳозирги тузумни фош қилдилар.

Ҳозир Леони ҳукумати мамлакат жамоатчилик фикрини конференция қатнашчиларига қарши қаратишга уринмоқда. Бу янгилик эмас. Бир вақтлар нацистлар ҳам шундай қилган эдилар, испан халқининг жаллоди Франко ҳам шундай қилмоқда. Кези келганда жаҳон жамоатчилигига шуни маълум қилмоқчиманки, Рим конференциясида қатнашганлигим учун мени турмага ташлаш билан қўрқитмоқдалар.

Венесуэлада мени қамоққа олиш тўғрисида буйруқ берилган. Яқинда маъмурлар мамлакатдаги барча коммунистлар озодликдан маҳрум этилганлигини эълон қилдилар. Уни қарангки, шундан сўнг ҳам улар демократия тўғрисида гап сотмоқдалар.

Бироқ, Венесуэла халқи империализмга қарши, шунингдек ички реакцияга қарши қатъият билан курашиб келди ва бу курашни давом эттиради. Биз озодликка бутунлай эришмагунча курашни тўхтатмаймиз.

Педро Мануэль ВАСКЕС,
Венесуэла журналисти.

ТИМСОҲ КОНИ

ТАБИАТ ВА ИНСОН

Зоология парки Гавананинг диққатга сазовор жойларидан биридир. Бу парк катталиги ва ундаги ҳайвонларнинг кўплиги билангина эмас, сўлим жойлиги билан ҳам кишиларни ўзига тортади. Шаффоф пушти тусдаги фламинголар паркда бемалол юраверишади, митти динозаврга ўхшаш кулранг калтакесаклар думларини судраб юрадилар.

Ҳамма зоопарклардаги бўлгани каби Гавана зоопаркида ҳам бошқа қитъалардан келтирилган ҳайвонлар кўп. Бунинг сабаби ҳар бир зоопаркнинг бошқа жойдан келтирилган ажойиб ҳайвонларни кўпайтиришга уриниши эмас. Кубанинг ҳайвонот дунёси (мен денгиз ҳайвонларини эмас, ер усти ҳайвонот дунёсини кўзда тутяпман) унча бой эмас. Бу ердаги ўрмонларда на йўлбарслар, на каркидонлар, на бўғма илонлар ва на маймунлар бор. Заҳарли илонлар ва чаёнлардан қўрқиб тропик мамлакатларга бормайдиган саёҳлар учун заҳарли илон ва чаёнларнинг бўлмагани ҳам яхши. Оролдаги ягона хавфли йиртқич — тимсоҳ.

Зоопаркда ўнлаб тимсоҳлар бор. Улар офтобда соатлаб қимирламай исинади. Мен тимсоҳлар подасини суратга олмоқчи бўлгандим, ёнимда турган кубалик: «Куба тимсоҳларини «Ҳинд қишлоғида» суратга олганингиз яхшироқ, — деб қолди. «Ҳинд қишлоғи» — революциядан сўнг Плайя-Хирон яқинидаги Сьенага-де-Сапата деган жойда қурилган туристлар марказидир. У ердаги питомникда тимсоҳлар «қайнаб ётибди», атрофдаги ботқоқларда ҳам тимсоҳ кўп. Контрреволюционерлар Плайя-Хиронга десант туширганда, деб ҳикоя қилди танишим, баъзи парашютчилар тимсоҳларга ем бўлган...»

Мен питомникка бордим ва қуйидагиларни эшитдим. Куба тимсоҳлари икки хил бўлади: «Сокендо» деб аталган қора тимсоҳлар тез ўсади ва узунлиги 6 метргача етади. «Перла» деб аталган қора холли сариқ тимсоҳлар қора тимсоҳдан кичикроқ, аммо жуда чаққон ва очкўз бўлади. «Бу ерда тимсоҳлар нима ейди?» деб сўрадим питомник ишчиларидан. «Оғзига нима тушса ея беради: қисқичбақа, шиллиқ қурт, калтакесак ва... тимсоҳларни ҳам қўймайди». Мен ҳайрон бўлиб қолдим. Маълум бўлишича, оч қолган ота тимсоҳлар, ҳатто онаси ҳам баъзан энди тухумдан чиққан болаларини еб қўяр экан. Питомникда бир ҳафталик тимсоҳларни катта тимсоҳларнинг гўшти билан боқадилар. Уларнинг ягона овқати шу. Тимсоҳ болалари сал улғайгандан кейин мол гўштидан берилади. Тимсоҳларни ёшига ва катталигига қараб алоҳида ажратиб қўядилар. Уларни бир жойда сақлаб бўлмайди. Чунки катта тимсоҳлар кичкиналарини еб қўяди. Шундай ҳоллар ҳам бўладики, 3-4 нимжон тимсоҳ бирлашиб туриб, ҳатто тимсоҳга ҳужум қилади. Ёш тимсоҳларнинг ҳаёти эса доим хавф остида бўлади.

Она тимсоҳ тухумдан чиққан болаларининг чийиллашини эшитиши биланоқ тухум қўйган жойига қараб шошилади. Ҳар бир она тимсоҳ йилига бир марта 30-50 та тухум қўяди, уларни қум ёки торф билан кўмиб қўяди. 90 кундан сўнг тухумдан бола чиқади. Уларни дарҳол сувга олиб бориш керак. Оналари ғамхўрлик қилганига қарамай, кўпгина тимсоҳчалар катта тимсоҳлар чангалига тушиб, йўлда ўлиб кетади.

Бир яшар тимсоҳ кўринишидан катта тимсоҳлардан қолишмайди. Улар юз йилгача умр кўради. Тимсоҳнинг номи («крокодил» сўзи) унинг хусусиятидан келиб чиққан. Грекча «крокодилос» сўзи «кроко» — тош ва «дуло» — қурт сўзидан ташкил топган.

Ўн минглаб Куба тимсоҳлари аллақачонлар қириб ташланган. Тимсоҳлар терисидан хотин-қизлар сумкалари ва туфлилар тайёрланган. Хусусий компаниялар тимсоҳларнинг урғочиларини ҳам, болаларини ҳам овлашга буюрганлар. Куба ҳунармандларининг тимсоҳ терисидан ишлаган буюмлари асосан АҚШга олиб кетиб турилган. 1950 йилдаёқ тимсоҳлар жуда камайиб кетган ва шундан сўнг тимсоҳ терисини Колумбия ҳамда Венесуэладан келтира бошлаганлар.

Революциядан сўнг тимсоҳ овлаш таъқиқлаб қўйилди. Рост, Сьенаганинг узоқ жойларида «ёввойи» тимсоҳлар ҳали ҳам бор, овчилар уларни ушлаб, питомникка топширадилар. Айтишларича, узунлиги 1,5 метр келадиган тимсоҳларни овчилар қўлда ушлайдилар, катталарини эса тўр билан тутадилар. Бундан уч йил аввал питомникда 1000 та тимсоҳ тўпланган эди. Ҳозир улар 6000 дан ошиб кетди. Тимсоҳни келасида унинг чиройли ва пишиқ терисидан галантерея буюмлари ишлаб чиқариш учун кўпайтирмоқдалар. Шу нарса ҳам аниқланганки, тимсоҳ мойи грипп ва бўғма касалларига дори бўлади. Куба деҳқонлари ҳозир ҳам яра ва лат еган жойларини даволаш учун тимсоҳ ёғини ишлатадилар. Тимсоҳ гормонлари ва тухумида инсоннинг ичак касалликларини даволашда ишлатиладиган қимматли моддалар бор... Кубанинг тимсоҳ питомниги тарихи ана шундай.

В. СИЛАНТЬЕВ.
(«Неделья»дан).

ҚОТИЛЛАР ТАЛАФОТ КЎРМОҚДАЛАР

БРАЗЗАВИЛЬ, 7 сентябрь. (ТАСС). Анголани озод қилиш халқ ҳаракати партизанлари 3 сентябрда Кабиндада Португалиянинг моторлаштирилган отрядига пистирма қурди. Португалия жазо отряди солдатларидан 10 киши ўлдирилди, 2 «Жип» машинаси танкка қарши ишлатиладиган миналарга дуч келиб портлади, икки шатак машина яксон қилинди. Бельгияда ишлаб чиқарилган қўл пулемётлари, ўқ-дори ва бошқа ҳарбий материаллар қўлга олинди. Анголани озод қилиш халқ ҳаракати вакилларининг бу ерда эълон қилинган ахборотида шу тўғрида хабар берилади.

Анголани озод қилиш халқ ҳаракати отрядларидан бири ўша куни Лонбе дарёси кўпригини портлатди. Ахборотда таъкидлаб ўтилишича, Анголани озод қилиш халқ ҳаракатининг партизан отрядлари кейинги вақтда ишғол қилган позицияларини мустаҳкамлаганлар ва разведка операциялари ўтказганлар.

ЎЗБЕКИСТОН СУЗУВЧИЛАРИНИНГ ҒАЛАБАСИ

СОФИЯ, 6 сентябрь. (ТАСС). Болгария ва Ўзбекистон ССР сузувчиларининг матчи 129:97 ҳисобида меҳмонларнинг ғалабаси билан тугади. Ўзбекистоннинг эркаклар командаси 64:61 ҳисоби билан ғалаба қозонди. Хотин-қизлар командаси эса мусобақани 65:33 ҳисобида катта ғалаба билан тамомлади.

СИЁСИЙ ТАНГЛИК

АФИНА, 6 сентябрь. (ТАСС). Миллий радикал иттифоқ (ЭРЭ) партиясининг раҳбари Канеллопулос бу ерда баёнот бериб, конституцияда белгиланган муддатларда сайловлар ўтказиш йўли билан сиёсий тангликнинг ҳал этилишига ўзининг рози эканлигини айтди. Аммо бунинг учун, деди у, бу сайловларни ЭРЭ партияси тузган ҳукумат ўтказиши шарт. Марказ иттифоқи партиясининг раҳбари Папандреу мен Канеллопулос таклифини асосан маъқуллайман, деди.

Сайловларни тайёрлаш ва ўтказиш учун ҳокимиятни ЭРЭ партияси қўлига топшириш тўғрисида Канеллопулос қилган талабга Бирлашган демократик сўл партия (ЭДА) қаршилик кўрсатмоқда. ЭДА партиясининг раиси Пасалидис матбуот учун берган баёнотида, ЭРЭ партиясининг бу талаби у ҳар қандай воситалар билан, ҳатто сайловларни бузиш йўли билан ҳам ҳокимиятни қўлга олишга интилаётганлигини кўрсатади, деди. Пасалидис, сиёсий партияларнинг ҳаммаси сайловчиларнинг ихтиёрий равишда овоз беришларини таъминлайдиган ва конституцион нормаларга қайтишга имкон берадиган тадбирларни биргаликда кўриб чиқиб ўрганишлари ва маъқуллашлари керак, деб талаб қилди.

ҲУЖУМ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ХАНОЙ, 6 сентябрь. (ТАСС). Америка авиацияси Вьетнам Демократик Республикаси территориясига яна ҳужум қилди. Нге-Ан вилоятидаги аҳоли яшайдиган пунктларни бомбардимон қилиш ва ўққа тутиш вақтида Вьетнам халқ армиясининг ҳаводан қилинган ҳужумларга қарши мудофаа қисмлари Американинг бир самолётини уриб туширдилар ва икки самолётини шикастлантирдилар.

31 августда Вьетнам Демократик Республикаси устида душманнинг учта эмас, балки бешта самолёти уриб туширилди. Шундай қилиб, 1964 йилнинг 5 августидан 1965 йилнинг 4 сентябригача бўлган давр мобайнида Вьетнам Демократик Республикаси устида Американинг жами 515 самолёти уриб туширилди.

АҚШ авиациясининг Вьетнам Демократик Республикаси территориясига тўхтовсиз ҳужумлар қилаётганлиги муносабати билан Вьетнам халқ армияси олий қўмондонлигининг алоқа миссияси Вьетнамда кузатиш ва контроль қилиш халқаро комиссияси номига навбатдаги мактуб юборди. Алоқа миссияси Шимолий Вьетнамни бомбардимон қилишни дарҳол тўхтатишни, Жанубий Вьетнамдан Америка қўшинларининг олиб чиқиб кетилишини, Вьетнамга бағишланган 1954 йилги Женева битимларига қатъий риоя қилишни талаб қилади.

ФУТБОЛ

ОХИРГИ ДАҚИҚАЛАРДА

«Политотдел» футболчилари ўз майдонларида Новосибирск шаҳрининг армия спортчилари билан учрашдилар. Ўйин охирига етай деганда ҳам ҳисоб очилмади. Футбол ишқибозлари «дуранг бўлди» деб стадиондан чиқа бошлаганда Тошкент область футболчиларига бахт кулиб боқди: ўйин тамом бўлишига 18 секунд қолганда Ан меҳмонлар дарвозасига тўп киритиб, «Политотдел» ғалабасини таъминлади.

«Политотдел» 28 ўйиндан 23 очко тўплади.

ЁШ ЁЗУВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон ёш ёзувчиларининг республика семинар-кенгаши бугун эрталаб соат 11 да Ҳамид Олимжон номидаги Адабиётчилар уйида (Братская, 29) очилади.

Барча ёш ёзувчиларни ва қизиққан ўртоқларни таклиф этамиз.

Ўзбекистон Ёзувчилар союзи, ЎзЛКСМ Марказий Комитети.

ШУ ЙИЛ 1 СЕНТЯБРДАН 1966 ЙИЛ УЧУН ГАЗЕТА ВА ЖУРНАЛЛАРГА ОБУНА БОШЛАНДИ.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ГАЗЕТАСИГА ОБУНА БЎЛИШНИ УНУТМАДИНГИЗМИ?

ҲУРМАТЛИ ГАЗЕТХОН! «СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ДА КЕЛАСИ ЙИЛ ҲАМ СЕРҚУЁШ РЕСПУБЛИКАМИЗ ҲАЁТИГА ДОИР РАНГ-БАРАНГ МАТЕРИАЛЛАР, ДУНЁ ЯНГИЛИКЛАРИ, ТАБИАТ АЖОЙИБОТЛАРИ, ВРАЧЛАР МАСЛАҲАТИ, ЛАВҲА, ОЧЕРКЛАР БЕРИБ БОРИЛАДИ. ГАЗЕТА СИЗНИ АДАБИЁТИМИЗДАГИ ЯНГИ АСАРЛАР, ОЛИМЛАР КАШФИЁТИ БИЛАН ТАНИШТИРАДИ. ОБУНА ЧЕКЛАНМАГАН МИҚДОРДА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ. «СОЮЗПЕЧАТЬ»НИНГ БАРЧА ПУНКТЛАРИДА, КОРХОНАЛАР, ҚУРИЛИШЛАР, КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАР, МУАССАСАЛАР, ЎҚУВ ЮРТЛАРИ, ШУНИНГДЕК ЎЗИНГИЗ ЯШАБ ТУРГАН ЖОЙДАГИ ПОЧТА БЎЛИМЛАРИДА ЁЗИЛИШИНГИЗ МУМКИН.

Обуна баҳоси: 12 ойга — 6 сўм, 6 ойга — 3 сўм, 3 ойга — 1 сўм 50 тийин.

ГАЗЕТАГА ВАҚТЛИРОҚ ОБУНА БЎЛИШНИ УНУТМАНГ.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО

8 СЕНТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.03, 8.15, 13.30, 18.00, 19.00, 19.10 — Сўнгги ахборотлар.

6.15 — Тонгги концерт (ўзб.), 6.45 — Гимнастика (ўзб.), 7.35 — Эшиттиришлар программаси (ўзб., рус.), 8.25 — Қўшиқлар (ўзб.).

9.15 — «Совет Ўзбекистони», 9.23 — «Правда Востока», 9.53 — «Ҳақиқати Ўзбекистон», 16.00 — «Правда» газеталарининг обзори.

9.30 — Симфоник рақслар (ўзб.), 10.10 — Рус ҳазил қўшиқлари ва лапарлари, 10.30 — Ўзбек халқ қўшиқлари, 11.10 — «Пахта — бизнинг бойлигимиз» (ўзб.), 11.25 — Қўшиқлар (ўзб.), 13.00 — Чорвадорлар учун (ўзб.), 13.40 — Экран куйлари (рус.), 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун (ўзб.), 16.15 — Қирғиз опера театри (рус.), 17.00 — «Ёшлик» радиостанцияси (ўзб.), 18.10 — Концерт (рус.), 18.30 — Концерт (ўзб.), 19.20 — Қозоқ куйлари, 20.00 — «КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорлари амалда» (рус.), 20.10 — Концерт (рус.), 20.45 — «Сўз—ишчи мухбирларга» (ўзб.), 21.20 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт (ўзб.), 22.00— Халқаро журналистларнинг бирдамлиги куни (ўзб.), 22.15 — «Ялла» концерти, 22.30 — «Динамо» (Киев) ва «Колрейн» (Ирландия) командалари ўртасида футбол (Москвадан), 23.20 — Журналистлар талабига мувофиқ концерт (ўзб.).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

8 СЕНТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — Телевизион янгиликлар, 18.20 — Юлдузча тележурнали, 19.00 — Эдип (телефильм), 19.40 — Ёшлар парвози (адабий эшиттириш), 20.20— Ватан омборларига, 20.35 — Концерт (халқ талантлари ижросида).

21.15 — Эртага телевизор экранида.

Рус тилида: 21.20 — Телевизион янгиликлар, 21.35 — Саҳий қуёш ойлиги (ҳужжатли фильм).

21.45 — Сўнгги янгиликлар (ўзбек, рус тилларида).

Рус тилида: 22.00 — Вальтер Френцель (телевизион бадиий фильмнинг 4-серияси).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.30 — Мактаб ўқувчиси кундалиги, 18.55 — Тошкент янгиликлари, 19.05 — Чайковский романслари (Г. Вишневская ижросида), 19.40 — Ботқоқдаги уй (телефильм).

Ўзбек тилида: 21.20 — Тошкент янгиликлари, 21.30 — Менинг биринчи ўқитувчим (телеочерк), 21.50 — Кўприкдаги кишилар (бадиий фильм).

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 8/IX да Ёшликда берган кўнгил, 9/IX да Нодира.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Икки мушкетёр — САНЪАТ САРОЙИ, «МИР», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Кибальчиш бола ҳақида эртак— СОБИР РАҲИМОВ номли (эрталаб соат 10 ва 11 яримда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 3 да), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб 10 ва кундуз 2 да), «ЁШ ГВАРДИЯ» (эрталаб 10, 11 ярим ва кундуз 1 да), «ДРУЖБА» (кундуз 12, 2, 4 ва кеч 8 да), «ЧАЙКА» (эрталаб 10 да).

Оддий мўъжиза — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз соат 2 ярим, 4 ярим ва кеч 6 яримда).

Боксчи ва ўлим — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Денгиз қандай экан — «ЁШ ГВАРДИЯ» (кеч соат 8-20 ва 10 да), «ДРУЖБА» (кеч 7 ва 9 да).

Бизнинг дунёнинг тугаши — НАВОИЙ номли, «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Зелёная кўчасидаги уй — (кеч соат 9-50 минутда). Ёр-ёр (кеч 8-20 минутда) — НАВОИЙ номли.

Чангда қолган гул — СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Лимонадли Жо — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ёмғирли якшанба — «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Ракеталар отилмасин — «ЮЛДУЗ» (кундуз соат 5, кеч 7 ва 9 да).

Қуёнчалар — «МОСКВА» (эрталаб соат 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА

Жоду орол — КАФАНОВ номли, «ХИВА», ТЕЛЬМАН номли.

Оддий мўъжиза — «ФЕСТИВАЛЬ».

Ракеталар отилмасин — «САЛЮТ».

Бўлажак кўчада — «ВАТАН».

Марш! Марш! Тра-та-та! — «1 МАЙ».

Қўлга тушмаган — ўғри эмас— «УДАРНИК».

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

8 сентябрь

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДА АРТИСТЛАРИНИНГ

концерти

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Фахриддин Умаров, Кундуз Мирказимова, солистлардан Ҳ. Қодирова, Ҳ. Юсупова, Д. Абдуллаева, В. Оқилова, Д. Фаёзова, Х. Фаёзов, Т. Ғиёсов ва бошқалар қатнашади.

Ўзбек халқ чолғу ансамбли жўр бўлади.

Концерт кеч соат 8 яримда бошланади. Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан ва район кассаларида соат 12 дан сотилади.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

8, 9 сентябрда

«А» класси бўйича Совет Иттифоқи биринчилиги учун: «ЦСКА» (Москва» — «Пахтакор» (Тошкент) командалари ўртасида

ФУТБОЛ

Кеч соат 6 яримда бошланади. Билетлар сотилмоқда.

8/IX да дублёр составлар, 9/IX да асосий составлар ўйнайди.

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

табиий факультетларга кириш учун тайёрлайдиган ПУЛЛИК

КУРСГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 9 ой.

Ҳужжатлар шанба кунидан бошқа ҳар куни қабул қилинади.

Адрес: Тошкент шаҳар, Карл Маркс кўчаси, 35-уй, 183-аудитория (кеч соат 6 дан).

«УЗЭНЕРГОСБЫТ»

электрдан фойдаланганлик учун счёт ёзиш ўзларига топширилган кишиларга таклиф қиладики,

ЭЛЕКТР УЧУН

ҳар ойнинг 1-кунидан 11-кунигача счёт ёзиб, тегишли пулни Госбанкнинг кирим омонат кассаларига тўласинлар.

ЎТГАН ВАҚТ УЧУН

қарзлари бўлган

АБОНЕНТЛАР УНИ ДАРҲОЛ ТЎЛАШЛАРИ ЛОЗИМ.

Счётлар ўз вақтида тўланмаса, электр огоҳ қилмасдан узиб қўйилади.

ТОШКЕНТ ЭКСКАВАТОР ЗАВОДИГА

қуйиш, сварка ва темирчилик, конструкторлик ишига инженерлар, технолог-инженерлар, пўлат қуювчилар ва ёрдамчилари, қолипчилар, токарлар, электросваркачилар, газорезчиклар, газосваркачилар, фрезерчилар, расточниклар, пармаловчилар, болға темирчилари, штамповкачилар, прессчилар, металл қирқувчилар, металл конструкцияларни йиғувчи слесарлар, саноат ускунасини ремонт қилувчи слесарлар, вентиляция слесарлари, стропалчи-юкчилар

КЕРАК

Шу ихтисосларга ўргатиш учун 17 ёшдан тортиб шогирдлар ҳам қабул қилинади.

Ёлғиз кишилар ётоқ билан таъминланади.

Тошкент шаҳар, Огородная кўчаси, 15-уйда кадрлар бўлимига учрашилсин (4, 5-троллейбус, 21-автобуснинг «Заводская» остановкаси).

Тошкент область Калинин райони, Юнусобод қишлоқ советидаги «Ўзбекистон» колхозида турувчи **Роберт Холтоевич Тошмуҳамедов**нинг Тошкент шаҳар, Чувалачи кўчаси, 34-уйда турувчи Латофат Тошмуҳамедова (Исмоилова)дан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Глинэр кўчаси, 95-уйда турувчи **Владимир Васильевич Сосновцев**нинг Дубовая кўчаси, 66-уйда турувчи Сара Викторовна Сосновцевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Куйбишев район халқ судида кўрилади.

Қорақалпоқ кўчаси, 35-уйда турувчи **Алексей Васильевич Носиков**нинг Черёмушки кўчаси, 20-уй, 20-квартирада турувчи Татьяна Ивановна Носиковадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

БИЗНИНГ АДРЕСИМИЗ: «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, № 26.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор—26545. Редактор ўринбосарлари —27914, 29323. Масъул секретарь —34455 Масъул секретарь ўринбосарлари— 27283. Партия турмуши — 33469, 27221. Пропаганда —31226. Саноат, қурилиш ва транспорт—34780. Совет қурилиши—33258. Қишлоқ хўжалик—27604. Адабиёт ва санъат—32036, 27221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари—34451. Маҳаллий ахборот—32347 Оммавий ишлар ва хатлар — 29005, 33553. Иллюстрация — 34524. Стенографистка —27343. Эълонлар —28142. Коммутатор — 30249, 30250, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255, 30256, 30257, 30258.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

№ В. 210. ИНДЕКС 64543. Р. 01132.